

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

Het voorrecht van den Commissionnair-expediteur

Luidens art. 14 der wet van 5 Mei 1872 heeft elk commissionnair voorrecht op de waarde der goederen die hem toegezonden, in bewaring gegeven of geconsigneerd werden, uit hoofde van het enkel feit der toezending, bewaring of consignatie, voor alle leeningen, voorschotten of betalingen door hem gedaan, in zijn hoedanigheid van commissionnair, hetzij vóór de toezending der goederen, hetzij gedurende het tijdvak dat zij in zijn bezit zijn.

Het voorrecht bestaat slechts op voorwaarde dat de commissionnair of een derde, omtrent wien partijen overeengekomen zijn, in het bezit der goederen werd gesteld en is gebleven. In de bevoorrechte schuldvordering van den commissionnair zijn de interesten, het commissieloon en de kosten samen met de hoofdsom begrepen.

Dit voorrecht heeft als toevoegsel het recht van terughouding op de goederen.

Mag de commissionnair-expediteur van dit voorrecht genieten ?

Op het eerste gezicht schijnt deze vraag ijdel : zegt de wet niet « elk » commissionnair ?

Wanneer men echter de wetgeving en de rechtspraak nader onderzoekt, stelt men vast dat de vraag niet zoo eenvoudig is : volgens de wet valt de commissionnair-expediteur niet onder toepassing van art. 14, maar de rechtspraak is er nochtans in gelukt, niet zonder eenige subtiliteiten, hem het voorrecht van art. 14 te verleenen.

Het is ons interessant voorgekomen deze evolutie te volgen welke nogmaals aantoonst hoe de rechtspraak, die zich niet achter de stilzwij-

gendheid of de onduidelijkheid der wet mag verschansen, er toe geleid wordt deze aan te vullen en hare schijnbare beteekenis te bepalen of somtijds, zooals in onderhavig geval, te verbeteren.

BELANG VAN HET VRAAGPUNT

De commissionnair-expediteur heeft er het gewichtigst belang bij het voorrecht van art. 14 te mogen invoeren. Zooniet zou hij enkel over het voorrecht van den vervoerder (art. 20, 7° Wet van 16 December 1851) kunnen beschikken.

Het verschil tusschen deze twee voorrechten bestaat in hun uitgestrektheid : het eerste is een breed voorrecht dat zich uitoefent op de goederen in 't bezit van den commissionnair niet alleen voor de onkosten en voorschotten betreffende deze goederen, maar ook voor de schuldvorderingen ontstaan uit vroegere commissieloonen en met betrekking tot andere goederen, terwijl het tweede maar geldt voor de onkosten en voorschotten betreffende de goederen in 't bezit van den vervoerder.

Het breed voorrecht van art. 14 is nochtans niet altijd door de rechtspraak aangenomen geweest. De Rechtbanken van Koophandel te Brussel en te Antwerpen hebben dienaangaande tegenstrijdige beslissingen uitgesproken : beiden beweerden op den tekst en op den geest der wet te steunen (1).

Thans zijn de rechtspraak en de rechtsleer het echter eens over den breeden zin van het voorrecht : op voorwaarde dat de commission-

nair het bezit der koopwaren heeft blijven behouden, waarborgt het voorrecht zelfs schuldvorderingen spruitende uit vroegere commissie-loonen en betreffende andere koopwaren (2). Mter René Marcq heeft de grondslagen dezer beslissing op meesterlijke wijze uiteengezet in zijn scheidsrechterlijke uitspraak van 22-3-1931 (J. P. A., blz. 85) en het arrest van het Hof van Verbreking van 5-11-1936 (J. P. A., 1937, blz. 70) heeft aan de betwisting een einde gesteld.

De Fransche rechtspraak en rechtsleer hebben over het algemeen deze zienswijze gedeeld (3).

I. WETGEVING.

De vraag is nu of de *commissionnaire-expéditeur* onder de benaming « elk *commissionnaire* » van art. 14 valt, m.a.w. of hij in titel VII van het Wetboek van Koophandel begrepen is.

Toen het Wetboek van Koophandel van 1808 nog in voege was, stond het voorrecht van den *commissionnaire* van vervoer en den vervoerder in art. 2102 Burg. Wb. geschreven (4).

Titel VI, afdeling I, van het Wetboek van Koophandel handelde over de *commissionnaires* in 't algemeen.

Art. 91 bepaalde: « De *commissionnaire* is iemand die op eigen naam of onder maatschappelijke naam, voor rekening van een commissiegever handelt » en art. 92: « De plichten en de rechten van een *commissionnaire* die in naam van een commissiegever handelt zijn bepaald door het Wetboek van Napoleon, boek III, titel XIII », d.w.z. door den titel van de lastgeving.

Art. 93 behelsde het voorrecht, ten voordeele van den *commissionnaire*, voor zijn voorschotten, op de koopwaren hem van uit een andere plaats toegestuurd *om verkocht te worden*, voor rekening van een commissiegever.

Hieruit blijkt onmiddellijk dat art. 93 vreemd was aan den vervoerder en den *commissionnaire* van vervoer (5). Zulks wordt bevestigd door de voorbereidende werken der wet (6).

En juist omdat de afdeling 1 van titel VI de *commissionnaires* van vervoer niet aanging, zocht men toenmaals nooit in art. 93, maar wel in art. 2102, 6° van het Burg. Wb. de oplossing van de vraag of het voorrecht van deze *commissionnaires* zich uitstrekke op gelden die zij voor vorige vervoeren te trekken hadden (7).

Het weze terloops gezegd dat, bij toepassing

van art. 2102, 6° B.W., en steunend op de gemeenschappelijke bedoeling der partijen, men met reden besliste dat, wanneer een geheel van goederen in verschillende malen afgezonden werd, door verscheidene voertuigen of schepen, de kosten der eerste vervoeren gewaarborgd waren door de laatst vervoerde goederen (8).

In FRANKRIJK werd titel VI van het eerste boek van het Wetboek van Koophandel gewijzigd door de wet van 23-29 Mei 1863. De bepalingen van de eerste afdeling (« Des *Commissionnaires en général* ») werden vervangen, maar er werd niets veranderd aan de afdelingen 2 en 3 betreffende de *commissionnaires* van vervoer en vervoerders.

Het blijkt uit de memorie van toelichting dat de eerste afdeling enkel de *commissionnaires-consignatarissen* betreft. Bij het onderzoek van het voorrecht dat hun toegekend wordt, leest men namelijk: « Il faut remarquer que le péril pour les tiers est nul, car du moment où le *commissionnaire* invoquera contre eux le privilège, il faudra bien toujours qu'il établisse 1° que l'avance a été réellement faite, 2° que les marchandises sur lesquelles il entend exercer son droit ont été mises en sa possession, 3° qu'elles l'ont été à une époque où le commettant pouvait en disposer valablement ». Men had voorzeker deze derde voorwaarde niet gesteld indien men den *commissionnaire* van vervoer bedoeld had.

Het verslag van W. Vernier aan het Wetgevend Korps bewijst insgelijks dat er in de eerste afdeling slechts spraak is van de eigenlijke commissie, d.w.z. « het contract waardoor een lastgever koopwaren in bewaring of in consignatie geeft, hetzij voor den verkoop, hetzij met het inzicht tot zijne ontlasting leeningen of betalingen van den *commissionnaire* te bekomen ».

Volgens Boistel (*Précis de Dr. Comm.* n° 365) en Lyon-Caen (I, n° 812, éd. 1884) behoort het voorrecht van art. 95 (ons art. 14) aan den *commissionnaire* verkooper en aan den *commissionnaire* kooper. Zij zeggen nergens dat het ook aan den *commissionnaire* van vervoer zou ten goede komen (9).

In BELGIE werd het voorrecht van den vervoerder verbreed door art. 20, 7° der wet van 15 December 1851, « voor de kosten van vervoer en de bijkomende onkosten op de vervoerde goederen zoolang zij in het bezit van den vervoerder vertoeven en gedurende de 24 uren

nadat zij aan den eigenaar of den bestemming zijn afgeleverd geworden, op voorwaarde dat deze het bezit ervan behouden hebben ».

De wet van 5 Mei 1872, nagebootst op de Fransche wet van 1863 en in denzelfden geest gestemd, heeft art. 91 tot 95 van het Wetboek van Koophandel van 1808 gewijzigd.

Titel VII « De Commissie » is onderverdeeld in 2 afdeelingen; de eerste handelt over « De Commissionnaires in 't algemeen », de tweede over « De Commissionnaires of Consignatarissen ». In deze tweede afdeeling bevindt zich art. 14 dat wij bestudeeren. Niettegenstaande de algemeene bewoording « elk commissionnaire » betreft dit artikel dus alleen de consignatarissen of bewaarders van goederen. Art. 15, 16 en 17 der zelfde afdeeling bewijzen het zeer overvloedig. Er werd trouwens, in het verslag aan de Kamer gegeven door Mr. De Wandre, geen woord gerept waaruit blijkt dat men aan de vervoerders zou gedacht hebben bij het opstellen van art. 14 (10).

In zijn voormeld scheidsrechterlijk vonnis, beweert Mter R. Marcq dat één der bedoelingen van den wetgever van 1872 geweest is het voorrecht uit te breiden ten gunste van elk commissionnaire. Dat is onjuist. De wetgever heeft voorzeker het voorrecht uitgebreid; hij heeft het namelijk toegestaan aan den commissionnaire gelast met het koopen, terwijl het vroeger uitsluitend voorbehouden was aan den commissionnaire gelast met het verkoopen; daarenboven eischt de wet niet meer eene toezending van uit een andere plaats en laat zij toe op de in bewaring gegeven goederen de kosten gedaan ter gelegenheid van vorige verrichtingen voor denzelfden commissiegever terug te vorderen (11). Maar er is nergens spraak, in de voorbereidende werken, de wet toe te passen op den commissionnaire van vervoer: deze blijft beheerd door bijzondere beschikkingen welke in dien tijd niet ingetrokken werden; de wetgever heeft tevens duidelijk bepaald dat hij zich enkel met de « consignatarissen » bezig hield, commissionnaires van bijzonderen aard die zich hoofdzakelijk gelasten met de bewaring der koopwaren voor hunne commissiegevers aangekocht of bestemd om voor rekening dezer laatsten verkocht te worden.

Wat meer is, tijdens de bespreking der wet, werden de 2 afdeelingen betreffende de commissionnaires van vervoer en de vervoerders geschrapt uit den titel van de « Commissie » en

stond de Kamer de verdaging van de bespreking dienaangaande toe, op vraag van den Minister van Justitie die zijn inzicht had te kennen gegeven een bijzonder wetsontwerp nopens het vervoer neer te leggen (12). En inderdaad, de wet van 25 Oogst 1891 op het vervoercontract (titel VIIbis van het Wb. van Koophandel) beheert en de commissionnaires van vervoer en de vervoerders.

Het besluit van deze iets of wat droge, maar noodzakelijke uiteenzetting is dat de algemeene uitdrukking van art. 14 maar een schijn is en dat de wetgever in zijn titel over de Commissie alleenlijk de commissionnaires verkoopers, koopters en bewaarders beoogd heeft.

II. RECHTSPRAAK.

De rechtbanken beseften echter spoedig dat de strikte toepassing der wet onrechtmatige gevolgen na zich zou slepen; zij deden ze dan ook buigen voor de noodwendigheden der praktijk.

Vermits de wet op het vervoercontract den commissionnaire van vervoer gelijkstelt met den vervoerder, was het gansch onmogelijk aan dezen commissionnaire een ander voorrecht te schenken dan dat van den vervoerder. Het arrest van Verbreking van 3 April 1890 (Pas. bl. 139) bevestigde dit standpunt en de voorafgaande nota ontwikkelde hooger vermelde beweegredenen uit de wetgeving geput.

Edoch de rechtbanken verzonnen weldra een onderscheid tusschen den « commissionnaire van vervoer » en den « commissionnaire-expéditeur »: zij aanzagen dezen laatste als een echten commissionnaire in den zin van art. 12 der wet van 1872 en beslisten bijgevolg dat hij van het voorrecht van art. 14 mocht genieten.

Jammer nochtans dat de terminologie door de rechtbanken gebezigd zoo onzeker en onduidelijk is: men ontmoet achtereenvolgens, naast « commissionnaire-expéditeur » en « commissionnaire de transport »: « commissionnaire-transporteur », « commissionnaire pour les transports » en « commissionnaire au transport »; en dan nog worden deze termen meestal zonder onderscheid gebruikt, soms in één zelfde vonnis, dat zich zelf aldus tegensprekt (13).

De eerste beslissing die men aantreft is deze van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen in dato 24-12-1891 (J. P. A. 1892, I, bl. 117). Principieel wordt erkend dat art. 14 van toepassing is op elk commissionnaire, d.w.z. op

degene die in eigen naam, maar voor rekening van derden, een handelsverrichting volbrengt, al bestaat deze verrichting in een verkoop, een aankoop, een vervoer, een bankhandeling, enz. De rechtbank oordeelt nochtans, in onderhavig geschil, dat verweerder niet als dusdanig gehandeld had, maar als een echt ondernemer van vervoer of commissionnair « voor » het vervoer, vermits een vaste prijs bedongen was tusschen partijen, verweerder zich verplichtende koopwaren tegen een bepaalde som te vervoeren, om daarna op zijn beurt te onderhandelen met vervoerders naar zijn keus en tegen een prijs die hem behaagde, al moest hij bovendien zekere bijkomende verrichtingen vervullen zonder verband met het eigenlijke vervoer, zooals de in- of uitklaringsformaliteiten, enz. Wij zullen verder zien dat een vaste prijs thans niet meer van aard beschouwd wordt om den commissionnair-expediteur in een ondernemer van vervoerder of vervoerder te veranderen (14).

Dezelfde rechtbank verklaarde, den 30-7-1912 (Le Droit Maritime 1913, bl. 263) den commissionnair-expediteur als een « commissionnaire au transport »: hij onderneemt het vervoer niet; hij verplicht zich enkel de goederen aan boord te plaatsen, het vrachtgeld te betalen voor rekening van den committent, de cognossemmenten af te nemen en aan den committent te overhandigen; hij staat niet in voor de goede aankomst der goederen; eens het vervoercontract behoorlijk gesloten met de reederijen en de cognossemmenten ter hand gesteld, is zijn rol geëindigd. Hij is dus een commissionnair in den zin van art. 12 wet van 1872.

Deze zienswijze werd nochtans niet zonder aarzeling aangenomen. De rechtbanken van Koophandel te Luik (29-3-1905. J. P. A. II, bl. 98) en te Brussel (22-12-1928. J. C. Br., bl. 479), steunend op de beweegredenen van historischen aard uiteengezet in het arrest van Verbreking van 3 April 1890, weigerden aan den commissionnair-expediteur het voordeel van art. 14 (15).

De Rechtbank van Koophandel te Antwerpen heeft zich nochtans nimmer van hare rechtspraak laten afwijken. Haar vonnis van 17-10-1932 (J. P. A. 1934, bl. 47) verklaart nogmaals dat de commissionnair-expediteur geen commissionnaris van vervoer is, maar een « commissionnaire au transport », luidens de gebruiken welke in de haven van Antwerpen

gangbaar zijn. De uitsluiting van den commissionnair van vervoer van het voordeel van art. 14 maakt inbreuk op den algemeenen regel, dient bijgevolg streng uitgelegd en slechts op de ondernemers van vervoer toegepast te worden.

Dit vonnis stelt het belang der vraag in een helder licht: het voorrecht van den vervoerder zou voor den commissionnair-expediteur volstrekt ontoereikend, ja nutteloos zijn; de vervoerder behoudt de goederen in zijn bezit tot wanneer zij de plaats hunner bestemming bereiken hebben, terwijl de commissionnair-expediteur die alleen de goederen inklaart, met den vrachtwagen verplaatst en opnieuw verzendt, spoedig van het bezit beroofd is ten voordeele van den committent of dezes rechtverkrijgenden.

Het Hof bekrachtigde dit vonnis den 14-7-1933 (J. P. A. 1934, bl. 47). Het arrest van 16-5-1934 (J. P. A., bl. 303) beslist dat als commissionnair moet beschouwd worden hij die zich verplicht iets te verrichten, zoodra hij bedingt met degene tegenover wie hij deze verplichting aangaat dat hij ze persoonlijk niet hoeft uit te voeren, maar dat hij zich enkel als lasthebber voordoet en in zulke hoedanigheid belooft de verrichting te volbrengen en te dien einde met derden onderhandelt. Niets belet hem in te staan voor het uitvoeren der verrichting, zooals trouwens verplichtend het geval is voor den commissionnair van vervoer (art. 3, 4 en 5 wet van 25-8-1891). De commissionnair-expediteur verliest zijn hoedanigheid niet met zich terzelfder tijd als lasthebber der vervoerders aan te stellen; er ontstaat alsdan een dubbele lastgeving; hij zal evenmin zijn hoedanigheid verliezen en in vervoerder veranderen wanneer hij in eigen naam met degenen die het vervoer volbrengen onderhandelt en een vasten prijs bedingt: het is trouwens een gevestigd gebruik geworden dat de commissionnaires-expediteurs, nadat zij aan hun klanten het vervoer tegen een bepaalden prijs verzekerd hebben, daarna aan voordeeliger voorwaarden met de vervoerders overeenkomen, zoodat hun winst juist in dit verschil bestaat.

Wat het voorrecht betreft, is het Hof van meening dat art. 14 de klas der commissionnaires-expediteurs niet uitweert, « alhoewel de wet op het vervoercontract, onder menig opzicht, den commissionnair-expediteur met den vervoerder gelijkstelt ».

In dit arrest worden de termen *commissionair-expediteur* en *commissionair-vervoerder* gedurig verward. Het Hof van Verbreking heeft de noodige herstelling gedaan den 5-11-1936 (J. P. A. 1937, blz. 70).

Na deze eindbeslissing heeft het onderscheid sedert jaren door de rechtbanken ingebracht bepaald kracht van gewijsde bekomen. Voortaan is het den *commissionair-expediteur* toegelaten het breed voorrecht van art. 14 in te roepen; alléén de *commissionair* van vervoer, gelijkgesteld met den vervoerder, moet vrede hebben met het beperkt voorrecht van art. 20, 7° der hypothecaire wet.

In Frankrijk is men ook tot dit besluit gekomen (16).

Beoordeeling der rechtspraak. — Het onderscheid door de rechtspraak aangenomen is onder rechtskundig oogpunt onaantastbaar. Indien het soms uit het oog verloren werd dan is het ter wille van de gebrekkige terminologie door den wetgever van 1891 gebruikt.

De *commissionair* van vervoer waarvan spraak in de wet op het vervoercontract is geen *commissionair* in den rechtskundigen zin van het woord: er is gemeenschap van naam, meer niet. Het contract van commissie van vervoer is geen variëteit van de lastgeving zooals zekere schrijvers het meenen en de terminologie het schijnt op te dringen. De structuur van dit contract is uiterst eenvoudig: het loopt uit op het op zich nemen van het gansch vervoer. De *commissionair* door de wet bedoeld is werkelijk de eerste vervoerder — maatschappij van spoorwegen of ondernemer van vervoer — die uit de handen van den afzender de koopwaren ontvangt en zich verbindt ze buiten den omtrek zijner uitbating te doen toekomen. De vervoerder-lader of *commissionair* in den zin dezer wet neemt de verantwoordelijkheid van het vervoer in zijn geheel op zich, hij staat in voor de opvolgende vervoerders en blijft borg ten opzichte van zijn committent voor de niet- of slechte uitvoering der verplichtingen door de achtereenvolgende vervoerders aangegaan (art. 5). Zulks zou onbegrijpbaar zijn moest het een *commissionair* in den echten zin gelden. De belasting met het geheel vervoer — wezenlijk bestanddeel van de commissie van vervoer — legt zich uit door dwingende beschouwingen van practischen aard: zij is gelijkkluidend met den wil der partijen en het rechtmatig belang van den afzen-

der die met den *commissionair-lader* gehandeld heeft, die alleen dezen kent en van wien men niet zou kunnen vergen dat hij de verschillende fasen van het vervoer weder zou samenstellen, dewijl hij juist aan dezen last heeft willen ontsnappen dank zij de éénheid van de gedane verrichting (17).

Het is dus begrijpelijk dat de wetgever van 1891 dezen *commissionair* met den vervoerder gelijkgesteld heeft.

De *commissionair-expediteur* integendeel, zooals hij door de gebruiken omschreven wordt, is een echte *commissionair* in den zin van art. 12 wet van 1872. Hij belast zich niet met een volledig vervoer: hij plaatst de goederen aan boord en overhandigt ze aan derden welke zich met het vervoer belasten; hij betaalt het vrachtgeld, haalt de *cognossementen* af voor rekening van den committent; hij vervult de bijkomende formaliteiten; hij staat geenszins in voor de goede aankomst ter bestemmingsplaats en is ook niet verantwoordelijk voor de niet- of slechte uitvoering der verplichtingen berustende op de werkelijke vervoerders der goederen; hij heeft zijn zending volbracht wanneer het vervoercontract gesloten is en de *cognossementen* overhandigd zijn (18). Dit begrip van *commissionair-expediteur* werd, zooals hooger vermeld, al meer en meer uitgebreid.

Men moet zich verheugen dat de rechtspraak, na aldus het onderscheid tusschen beide *commissionairs* volkomen gewettigd te hebben, zich niet aan een strenge interpretatie van de wet op de commissie gehouden heeft en den *commissionair-expediteur* een voorrecht toegekend heeft dat hem in billijkheid toekwam.

Men ziet immers niet in waarom de *commissionair-expediteur* minder gunstig dan de andere *commissionairs*, bijna gelijk een paria zou moeten behandeld worden, wat het voorrecht betreft. De hervorming verwezenlijkt door de wet van 1872 moest logisch aan al de *commissionairs* ten goede komen. Er anders over beslissen voor den *commissionair-expediteur* zou voor gevolg hebben de betrekkingen tusschen *commissionair* en committent te belemmeren. Het vervoer eischt spoed en zekerheid; de betrekkingen tusschen afzender en *commissionair-expediteur* beperken zich gewoonlijk niet tot afzonderlijke en gansch onderscheiden verrichtingen welke achtereenvolgens uitgevoerd worden; de afzendingen volgen vaak talrijk en onafgebroken de eene op de andere en men

kan niet vergen dat de commissionnair alle oogenblikken zou nazien of zijne voorschotten gedekt zijn door de sommen die hem werden overhandigd. Er ontstaat aldus in feite een soort loopende rekening met achtereenvolgende in- en uitgangen van gelden en koopwaren. De algemeene belangen van den handel eischen dat de commissionnair-expediteur in vertrouwen gesteld worde derwijze dat hij met zekerheid de terugbetaling zijner onkosten kan afwachten. Zulk doel zal alleen bereikt worden indien men hem onder de bescherming stelt van art. 14, m.a.w. indien zijn voorrecht de goederen belast voor al de uitgaven die hij voor denzelfden afzender gedaan heeft.

* * *

Er stelt zich een laatste vraag: mag de commissionnair-expediteur tegenover zijn committent het voorrecht inroepen op koopwaren welke aan derden toebehooren, m.a.w. mag de commissionnair-expediteur, wanneer hij goederen ontvangt van een ander commissionnair-expediteur die hem betaling van vorige kosten en commissieloon verschuldigd blijft, zich schadeloos stellen op deze goederen ten nadeele van den eigenaar die volkomen vreemd is aan de schuld?

Dat zou te ver gaan.

Het begrip van voorrecht veronderstelt dat het voorwerp waarop het zich uitoefent aan den schuldenaar toebehoort. Het voorrecht, evenals de hypotheek, maakt inbreuk aan den regel van gelijkheid onder de schuldeischers van een zelfden persoon, wat betreft hun recht op de goederen van dien persoon welke hun gemeenschappelijk pand vormen. Het komt er dus op neer aan één schuldeischer meer toe te kennen dan zijn aandeel in het vermogen van den schuldenaar, m.a.w. hem te geven wat aan allen zou moeten tot voordeel strekken.

Het voorrecht zou maar kunnen bestaan op andermans goederen indien er een echt pand toegestaan werd. Men mag terecht vermoeden dat de eigenaar toegestemd heeft dat zijne goederen belast zouden zijn met vroegere onkosten voor hem gedaan; maar men zou moeilijk kunnen onderstellen dat hij deze toestemming zou gegeven hebben voor kosten gedaan ten voordeele van derden die hij zelfs niet kent!

Daarom ook geeft de rechtsleer en de rechtspraak den commissionnair-expediteur de toelating niet het voorrecht tegenover den committent in te roepen op goederen die aan derden

toebehooren, tenzij hij te goeder trouw aan het eigendomsrecht van den committent kon gelooven, b.v. wanneer deze in eigen naam gehandeld heeft en de goederen aan den commissionnair-expediteur toegestuurd heeft zonder hem te verwittigen dat zij aan derden toebehoorden (19).

De scheidsrechterlijke uitspraak van Mter R. Marcq zou niet anders kunnen uitgelegd worden. Er wordt wel gezegd dat: « ... le législateur a nécessairement entendu protéger le commissionnaire, même aux dépens des autres créanciers du propriétaire des marchandises (comme d'ailleurs dans tout privilège), puisque la loi établit ce privilège même pour les frais faits avant l'expédition des marchandises, c.-à-d. à un moment où le commettant, détenant encore ces marchandises, peut faire croire par elles à un crédit illusoire ». Maar door de woorden « des autres créanciers du propriétaire des marchandises » worden bedoeld de andere schuldeischers van den committent en niet deze van een derde eigenaar der goederen. Het vonnis zegt het trouwens uitdrukkelijk in limine: « ... sur le prix des marchandises appartenant au débiteur... » En de redenen waardoor het de uitbreiding van het voorrecht verrechtvaardigt toonen ook aan dat de commissionnair zijn voorrecht niet mag uitoefenen op goederen waarvan hij weet dat zij aan zijn schuldenaar niet toebehooren, vermits hij hem persoonlijk krediet geeft ter wille van de voortdurendheid hunner onderlinge betrekkingen.

Maurice NAULAERTS.

(1) In den breedten zin: Rb. Kph. Brussel 8 en 18-1-1877 (Pas. bl. 79 en 187) Rb. Kph. Antw. 30-7-1912 (Le Droit Maritime 1913 bl. 263) en 1-7-1922 (J.P.A. bl. 370). Zie ook het advies van Eersten Advocaat-generaal Melot, voor Verbr. 3-4-1890 (Pas. I bl. 139).

In den engen zin: Rb. Kph. Brussel 22-5-1889 (Pas. bl. 224; J.P.A. bl. 63) Rb. Kph. Antw. 3-5-1912 (J. T. col. 932).

(2) Nouvelles. Dr. Comm. I. v^o Commission, n° 253 tot 258. Beroep Gent 12-2-1932 en 11-1-1933 (Jur. comm. Fl. 1932 bl. 50 en 1933 bl. 251) en Brussel 16-5-1934 (J.P.A. bl. 303).

(3) Alauzet. Comm. du Code de Comm. III n° 1098; Thaller, Dr. Comm. 3e éd. n° 1137; Delamarre et Lepoitvin, III, n° 232; Lyon-Caen et Renault, Dr. Comm. III n° 492; Roger. Man. jur. thér. et prat. des transports. I n° 55; Cohendry et Darras. Code de Comm. annoté. I. bl. 486; Dalloz. Rép. Prat. v^o Commissionnaire n° 75 tot 77. - Parijs 9-11-1905. (Le Droit 15-16 Jan. 1906); Agen 18-3-1931 (Rec. Sirey 2.205); Lyon 13-3-1933 (Dall. Pér. 2 bl. 60).

Contra nochtans: Bédarride: Des Commissionnaires n° 178, 179, 230. - Marseille 6-7-1883 (Jur. Mars. bl. 259); Verbr. 1-7-1924 (Ackerman. Rép. de Jur. en mat. de Transports IV bl. 663).

(4) Art. 2102. - « Les créances privilégiées sur certains meubles sont... 6° les frais de voiture et les dépenses accessoires sur la chose voiturée. »

(5) Namur. Code de Comm. expliqué 2° éd. n° 334. - « Le privilège de l'art. 93 du Code de Commerce n'est établi qu'en faveur du commissionnaire chargé de vendre. »

(6) Memorie van toelichting van Regnault de Saint Jean d'Angély : « ... Comme il est souvent utile pour favoriser des opérations de commerce qu'ils (les commissionnaires) fassent des avances sur des marchandises qui leur sont expédiées, le projet de loi qui vous est soumis leur donne de plus le privilège sur les dites marchandises pour le remboursement de leurs avances, intérêts et frais... Des dispositions particulières déterminent aussi les obligations des commissionnaires pour les transports par terre et par eau et fixent la jurisprudence qui variait dans plusieurs tribunaux sur la quotité de la garantie à laquelle ces commissionnaires étaient tenus en cas de perte des marchandises... » En de volkstribuun Jard-Parvilliez voegde er bij : « Le titre des Commissionnaires règle leurs devoirs et établit leurs droits; il consacre les usages les plus accrédités, les vœux les plus sages des commerçants. Un commissionnaire qui reçoit des marchandises pourra dorénavant, avec sécurité, faire des avances sur ces marchandises... Les commissionnaires de transport par terre et par eau, les voituriers trouvent dans les sections 2 et 3 du même titre tous les principes qui leur sont applicables et les tribunaux des règles précises et universelles au lieu d'une jurisprudence diverse et douteuse. » (Daloz. v° Commissionnaire n° 13, nota).

(7) Troplong. Privilèges et hypothèques n° 207bis. - Fr. Verbr. 28-7-1819 (Journ. du Palais).

(8) Laurent. XXIX n° 516.

(9) Zie ook Daloz. Rép. Prat. v° Commissionnaire n° 16 en 299.

(10) Doc. Parl. Ch. Repr. 1869-1870. bl. 277. - Er valt op te merken dat het verslag over de artikels betreffende de commissionnaires van vervoer en de vervoerders (artikels welke alsdan nog niet gestemd waren) de meening uit dat men voortaan « den voerder d.i. degene die vervoeren onderneemt welke hij door zijn eigen middelen uitvoert, op volledige manier, in rechte, gelijk moet stellen met den commissionnaire die vervoeren onderneemt welke hij door derden laat uitvoeren ».

(11) Verslag De Wandre. Doc. Parl. 1870-1871. bl. 174

tot 210. - Dupont et Tart. Du contrat de transport. bl. 2.

(12) De vraag of titel VII ook de commissionnaires van vervoer bevatte werd duidelijk aan den Minister van justitie gesteld door volksvertegenwoordiger Van Humbeek en het antwoord was ontkennend. (Ann. Parl. 13-3-1872. bl. 688 en 689).

(13) Zie namelijk : Rb. Kph. Brussel 22-12-1928 (J. C. Br. bl. 479) en Beroep Brussel 16-5-1934 (J. P. A. bl. 303).

(14) Rb. Kph. Antw. 26-5-1898 (J.P.A. I. bl. 346); Beroep Brussel 16-5-1934 (J.P.A. bl. 303).

(15) In deze 2 vonnissen werd de benaming « commissionnaire-expéditeur » ten onrechte gebruikt; er was werkelijk spraak van commissionnaires van vervoer of eerste vervoerders welke zich met het geheel vervoer belasten tegenover den afzender, maar het nadien gedeeltelijk aan ondrvoerders overlaten.

(16) Lyon 13-3-1933 (Dall. pér. 2. bl. 60) en de merkwaardige voorafgaande besluiten van Advocaat-generaal Gabolde. - Er dient nochtans opgemerkt te worden dat de Fransche rechtspraak meestal de benaming « commissionnaire de transport » gebruikt daar waar bij ons « commissionnaire-expéditeur » gebezigd wordt. Het begrip van « commissionnaire de transport » door voornoemd arrest uiteengezet stemt juist overeen met hetgeen hier door « commissionnaire-expéditeur » verstaan wordt.

(17) Jossierand. Les Transports. n° 734 tot 736. - Stevens en Henning. Le contrat de transport. I. n° 951.

(18) Volgens Rb. Kph. Antw. 15-1-1930 (J.P.A. bl. 28) mag de overeenkomst van den commissionnaire-expéditeur niet gelijk gesteld worden met de commissie in 't algemeen; zij vormt een contract « sui generis » en bezit tegelijkertijd iets van den aard van het vervoercontract, het dienstcontract en de bewaargeving. - Contrà Rb. Kph. Antw. 18-8-1927 (J.P.A. 1929, bl. 174).

(19) Rép. Prat. Dr. Belge v° Commission n° 265; Nouvelles Dr. Comm. I. v° Commission n° 243; Lyon-Caen et Renault III, n° 291bis; Burg. Rb. Brussel 8-1-1877 (Pas. bl. 179); Beroep Brussel 25-4-1821 (Pas. bl. 365); Rb. Kph. Ant. 1-7-1922 (J.P.A. bl. 370). De notitie der J.P.A. schijnt juist het tegenovergestelde aan te duiden; bij het lezen van het vonnis bemerkt men echter dat de committent schuldenaar voor eigenaar der koopwaren doorging.

Wetgeving en Rechtspraak betreffende de eenzelvheidskaart.

Het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919, betreffende het dragen eener eenzelvheidskaart, heeft verscheidene twistvragen doen oprijzen en wij meenen dat het niet van alle belang ontbloomt is, de draagwijzde van bovenvermeld Koninklijk Besluit nader toe te lichten, tevens zijn toepassingsgebied nauwkeurig af te bakenen.

Vooraleer het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919 in de bijzonderheden te onderzoeken en te bespreken, mag niet uit het oog verloren worden dat het afgekondigd werd ingevolge de wet van 2 Juni 1856 op de algemeene volkstellingen en de bevolkingsregisters. Artikel 2 van bovengenoemde wet bepaalt inderdaad dat de volkstelling geschiedt overeenkomstig maatregelen die bij Kon. Besluit zullen getroffen worden. Hiermede werd het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919 be-

doeld dat werkelijk als een uitvoeringsmaatregel der wet van 2 Juni 1856 moet beschouwd worden.

Onlangs nog werd de wettelijkheid van het Kon. Besluit van 6 Februari 1919 betwist, met het gevolg dat personen die vervolgd waren om niet in het bezit hunner eenzelvheidskaart bevonden te zijn geweest, door de rechtbank vrijgesproken werden. Tot staving dezer zienswijze voerde men aan, dat de verplichting drager eener eenzelvheidskaart te zijn buiten de algemeene toepassingsfeer der wet van 2 Juni 1856 viel daar die verplichting tot de volkstelling niet bijdroeg.

Dit twistpunt werd aan het Hof van Verbreking voorgelegd dat bij verschillende arresten waarvan een met vereenigde kamers uitgesproken werd, de rechtspraak in den zin der wettelijkheid vastlegde.

Zie : Verbr. 20-11-1922, Pas. 1923, I, 72 - Verbr.

3-4-1924, Pas. 1924, I. 227, - Verbr. 18-11-1924, Pas. 1925, I, 25 - Cor. Doornik, 28-3-1924, Revue droit pénal 1924, bl. 460.

Die arresten bepalen onder meer dat de wet van 2 Juni 1856 den Koning machtigt, dit op straf van boete, maatregelen te treffen volgens dewelke de tienjaarlijksche volkstellingen plaatsgrijpen, alsmede de vormen en de termijnen te bepalen voor de verklaringen dienende tot vestiging en veranderingen van verblijf. Uit het feit dat de verplichting drager eener eenzelveigheidskaart te zijn, zich tot doel stelt de nauwkeurigheid en de stiptheid dezer verklaringen en dienvolgens der volkstelling te verzekeren, mag afgeleid worden dat die verplichting in het raam valt der voorschriften die de Koning luidens de wet van 2 Juni 1856 gerechtigd is uit te vaardigen.

Bij artikel 2 van het Koninklijk Besluit van Februari 1919, worden twee afzonderlijke verplichtingen opgelegd. 1°) Iedereen moet drager zijn eener eenzelveigheidskaart. 2°) Die kaart moet op elke vraag der politie vertoond worden. Die twee voorschriften moeten zorgvuldig uit elkaar gehouden worden dit wat de strafbepaling betreft die er aan verbonden is. Inderdaad, indien artikel 4 van hetzelfde Koninklijk Besluit enkel een straf voorzien heeft tegen degenen die niet dragers zijn hunner eenzelveigheidskaart of die veranderd hebbende van verblijf, deze kaart niet vernieuwd hebben, werd daarentegen geen strafbepalingen voorzien die degenen zouden straffen in geval zij weigeren zouden hun eenzelveigheidskaart op vraag der politie te vertoonen. Men mag zich dus afvragen of de weigering zijne eenzelveigheidskaart op vraag der bevoegde politie te vertoonen, wel een strafbaar feit uitmaakt.

Volgens een eerste zienswijze die als de meest gangbare meening kan beschouwd worden, zou die weigering niet strafbaar zijn om de eenvoudige reden dat het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919 geen strafbepalingen inhoudt die dergelijke weigering strafbaar zouden stellen. Daar strafbepalingen immer beperkender wijze en niet vergelijkender wijze dienen uitgelegd en toegepast te worden, zou dus van een strafbaar feit geen spraak kunnen zijn. Tot staving dezer opvatting, kunnen wij wijzen op twee rechterlijke beslissingen die op grond van hooger uiteengezette beschouwingen die zienswijze bijtreden. (zie: Beroep Brussel, 22/1/1930 Revue droit pénal, 1930, bl. 134 : Cor. Doornik, 6-7-1929, Revue droit pénal, 1929, bl. 1034).

Die meening kunnen wij echter niet deelen daar niet kan aangenomen worden dat een Koninklijk Besluit een welbepaalde verplichting zou hebben uitgevaardigd zonder deze strafrechtelijk te bekrachtigen. Anders ware dit voorschrift volledig uit de lucht gegrepen daar het elke beteugelende kracht zou missen.

Men zou wellicht kunnen staande houden, dat vermits het Koninklijk Besluit van Februari 1919 geen straf voorzien heeft tegen degenen die zich aan dergelijke inbreuk plichtig zouden maken, toepassing zou moeten gedaan worden van de aloude

wet van 6 Maart 1818 gewijzigd door die van 5 Juni 1934 volgens dewelke een correctioneele gevangenisstraf en geldboete samen of afzonderlijk zouden kunnen uitgesproken worden telkenmale dat bij Koninklijke besluiten voorziene voorschriften door de wetten niet strafrechtelijk bekrachtigd worden. Hetgeen ons aan de echtheid dezer stelling twijfelen deed, was de gevolgtrekking die daarvan moest afgeleid worden, namelijk dat de eenvoudige weigering zijne eenzelveigheidskaart te vertoonen als misdrijf met correctioneele gevangenisstraf of geldboete gestraft wordt, terwijl het feit van niet drager zijner eenzelveigheidskaart te zijn, enkel als overtreding beteugeld wordt, wat stellig niet strookt noch met de zwaarte van de inbreuk noch met den geest der wet.

Naar ons bescheiden oordeel moet de oplossing elders gezocht worden. Wij meenen dat artikel 2 der wet van 2 Juni 1856 waarop in het begin dezer uiteenzetting gewezen werd, de juiste oplossing daarstelt.

Artikel 2 bepaalt inderdaad, zooals hooger gezegd, dat de volkstelling zal geschieden volgens de maatregelen die bij Koninklijke besluiten, in zake dat van 6 Februari 1919, zullen getroffen worden. Artikel 5 derzelfde wet bepaalt verder dat de inbreuken op de bij hooger vermelde Koninklijke besluiten voorgeschreven maatregelen zullen gestraft worden met een geldboete die 100 fr. niet mag te bovengaan, boete die luidens artikel 7 zelfde wet, door de politierechtbank uitgesproken wordt. Met andere woorden moet de weigering zijne eenzelveigheidskaart te vertoonen als misdrijf beschouwd worden dat met correctioneele geldboete kan gestraft worden, doch dat niettemin in de bijzondere bevoegdheid valt van den Politierichter.

Met het oog op hetgeen hier vooropgaat, moeten wij terloops doen opmerken dat men zich afvragen kan of artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919 wel wettelijk is. Men ziet inderdaad niet heel goed in waarom de Koning het recht zou hebben af te wijken van de door een wet vastgestelde strafbepalingen om bij middel van een Koninklijk Besluit deze te verminderen. Artikel 5 der wet van 2 Juni 1856 stelt inderdaad al de inbreuken op het bij artikel 2 derzelfde wet voorziene koninklijke besluiten strafbaar met een geldboete van hoogstens 100 fr. Artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919 bepaalt daarentegen dat de straffen 25 fr. niet zullen te bovengaan.

Hoe kunnen beide artikelen bijeen gebracht worden? Wat er ook van zij, komt ons dit eerder zonderling voor. Dit punt zullen wij ook liefst niet aanroeren en het aan de overwegingen der rechtbanken overlaten.

Aan te stippen valt, dat artikel 9, lid 2 van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 op het verkeer, volgens hetwelk de weggebruikers van hun eenzelveigheidskaart moeten voorzien zijn en deze op vraag der bevoegde agenten moeten vertoonen, de *weggebruikers* van de toepassing van het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919 uitsluit.

Artikel 2 der wet van 1 Oogst 1899 stelt de

inbreuken aan voormelde voorschriften strafbaar met een gevangenisstraf van 1 tot 8 dagen en een geldboete van 5 tot 200 fr. of met een van die straffen. Die inbreuken kunnen dus wanbedrijven uitmaken die in de bevoegdheid vallen van den Politierechter.

Betreffende de *verjaring* dient nog het volgende onderscheid gemaakt te worden: aangaande het geval dat door de wet van 1856 voorzien werd, verjaart de openbare vordering na 3 jaar of 6 maand al naar gelang de straf die zou moeten uitgesproken worden. Integendeel, in het geval voorzien bij het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934, verjaart de openbare vordering na een termijn van 1 jaar.

Betreffende de vertooning der eenzelveigheidskaart, kan nog een andere vraag gesteld worden: *Wie heeft het recht deze kaart op te eischen?*

Die vraag moet eigenlijk anders gesteld worden, daar het iedereen vrijstaat de eenzelveigheidskaart van om het even wie aan te vragen, behalve het recht van den aangesproken persoon zich daartegen te verzetten. De vraag doet zich dus voor als volgt: Welke zijn de *ambtenaren* die het recht bezitten de vertooning eener eenzelveigheidskaart op te eischen, met het gevolg dat de weigering er aan te voldoen, een *strafbaar feit* uitmaakt?

Uit de opsomming der wetsbeschikkingen die de afkondiging van het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919 voorafgaan, blijkt heel duidelijk dat het Koninklijk Besluit dat recht heeft willen toekennen aan de *gemeentelijke politie*. Het is dus enkel in geval van weigering zijne eenzelveigheidskaart aan de bevoegde gemeentelijke ambtenaren voor te leggen dat een misdrijf begaan werd. Uit het feit dat artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919 uitsluitend en uitdrukkelijk dat recht aan de gemeentelijke ambtenaren heeft willen toekennen, spruit voort dat om het even welken anderen ambtenaar of een anderen met een openbare bediening belastzijnden persoon, b.v. een wachtmeester der rijkswacht, een ambtenaar van Bruggen en Wegen dat recht moet ontzegd worden, daar strafwetten altoos in engen zin moeten uitgelegd worden.

Wat de *weggebruikers* betreft, moet hier wederom toepassing gemaakt worden van artikel 9 van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 op het verkeer, waarbij niet alleen bepaald wordt dat ieder weggebruiker drager moet zijn van de door het Koninklijk Besluit van 1919 ingestelde eenzelveigheidskaart, doch ook dat hij deze op iedere vordering van een bevoegden agent vertoonen moet.

Het begrip «*weggebruiker*» moet in den ruimsten zin opgenomen worden. Dus krachtens artikel 3,14°, van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934, moeten als dusdanig beschouwd worden niet alleen de bestuurders van gelijk welke voertuigen, maar ook deze van trek-, last- of rijdieren en van vee.

Het begrip «*bevoegde agent*» werd insgelijks verruimd. Artikel 3,13°, van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934, verwijst inderdaad naar artikel 4 van hetzelfde Koninklijk Besluit, welk ons

de ambtenaren opgeeft die bijzonderlijk belast zijn met de uitvoering van het reglement op het verkeer als bevoegde agenten hoeven beschouwd te worden en als dusdanig kunnen optreden om de eenzelveigheidskaart der weggebruikers te vorderen. Zoo stellen wij vast dat de officieren, onderofficieren en soldaten der rijkswacht die op de lijst van artikel 4 voorkomen, als bevoegde agenten gerechtigd zijn de eenzelveigheidskaart der weggebruikers op te eischen, recht dat zij ten opzichte van gewone voetgangers niet bezitten.

* * *

Om te besluiten en om al hetgeene vooropgaat bondig samen te vatten en op aanschouwelijkere wijze voor te stellen, kunnen wij de volgende vergelijking trekken tusschen de weggebruikers en de gewone voetgangers aangaande de verplichtingen die hun opgelegd worden door het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919, eenerzijds en dat van 1 Februari 1934 anderzijds.

1°) Wat de voetgangers betreft :

Zij moeten dragers zijn van de bij het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919 ingevoerde eenzelveigheidskaart. Die verplichting wordt met een geldboete van hoogstens 25 fr. bekrachtigd. (artikel 4 Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919).

Zij zijn verplicht hun eenzelveigheidskaart op verzoek der gemeentelijke ambtenaren te vertoonen. De weigering van op dit verzoek in te gaan, wordt, krachtens artikel 5 der wet van 2 Juni 1856 gestraft met een geldboete van hoogstens 100 fr.

In beide gevallen worden de straffen door den Politierechter uitgesproken.

Ten slotte verjaart de openbare vordering na een tijdsverloop van 3 jaar of 6 maand, naar gelang de straf die zou moeten uitgesproken worden.

2°) Wat de weggebruikers betreft :

Zij moeten eveneens dragers zijn van de bij het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1919 ingestelde eenzelveigheidskaart en deze op vordering van al de bevoegde agenten, het is te zeggen van al de agenten belast met de uitvoering van het reglement op het verkeer, vertoonen. In beide gevallen worden die inbreuken op het reglement op het verkeer gestraft met een gevangenisstraf van 1 tot 8 dagen en een geldboete van 5 tot 20 fr., of een dier straffen (artikel 2, wet van 1 Oogst 1899).

Die straffen worden door den Politierechter uitgesproken.

De openbare vordering verjaart na 1 jaar, welk ook de straf zij die zou moeten uitgesproken worden.

J. FIERS,
Advocaat, Gent.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

RECHTSPRAAK

90

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 29 September 1938.

Voorzitter : Mr Waleffe, raadsheer, d.d. voorzitter.

Verslaggever : Mr Fauquel, raadsheer.

Op. Min. : Mr Paul Leclercq, procureur-generaal.

VERBREKING. — GEBREK AAN OPGAVE VAN HET MIDDEL EN SCHENDING DER WETSBEPALINGEN. — VERWERPING.

Het Hof mag geen acht slaan op een bezwaar dat eischer niet in de opgave van het middel, doch slechts in de ontwikkeling van het middel inroept en er in bestaat te beweren dat de redenen waarop de bestreden beslissing steunt tegenstrijdig zijn.

De Coninck t/ N. V. Assurance Liégeoise.

Gelet op de voorziening gericht tegen het vonnis in dato 21 October 1936, tusschen partijen, door de rechtbank van eersten aanleg te Brussel, statueerende als rechter in beroep, uitgesproken;

Omtrent het eenig middel : schending van art. 6 par. 5 van het Koninklijk Besluit van 28 September 1931 der wetten samengeordend op de vergoeding der schade voortspuitende uit de arbeidsongevallen doordat het bestreden vonnis, na te hebben vastgesteld dat de arbeider door het ongeval getroffen slechts twee dagen per week werkte bij den patroon die verplicht is hem te vergoeden, in de vaststelling van het tot grondslag te nemen jaarlijksch loon, slechts rekening houdt met het loon van deze twee dagen per week, de omstandigheid inroepende dat de arbeider niet bewijst dat hij elders gewerkt heeft, alswanneer deze omstandigheid geenszins wordt voorzien door art. 6 par. 5 van het Koninklijk Besluit van 28 September 1931, als voorwaarde tot vaststelling van het basis-loon, dat, luidens dit artikel, de werkelijke vergoeding en de hypothetieke vergoeding voor de uren van onwerkzaamheid, moet bevatten;

Overwegende dat het in de opgave van het middel is dat de eischer in verbreking, in burgerlijke zaken, zijn bezwaren moet neerschrijven en de wetsbepalingen welke hij den rechter beschuldigt geschonden te hebben, moet aanduiden;

Overwegende dat, in zake, deze opgave, de schending van art. 97 der Grondwet niet inroept, en niet nauwkeurig bepaalt waarin de voorschriften van dezen tekst zouden miskend geweest zijn, dat het Hof dus geen acht mag slaan op een bezwaar dat eischer slechts in de ontwikkeling van het middel inroept en erin bestaat, te beweren dat de redenen waarop de bestreden beslissing steunt tegenstrijdig zijn, wat neerkomt op een gebrek aan redenen;

Overwegende dat het eenig verwijt dat de opgave van het middel aan den rechter maakt hierin bestaat al. 5 van art. 6 van de samengeordende wetten op de vergoeding der schade voortspuitende uit de arbeidsongevallen te hebben geschonden; dat eischer deze schending afleidt uit het feit dat de rechter zijn beslissing zou gesteund hebben op een grond

die onverschillig is wat de toepassing betreft van den betwisten tekst, te weten dat eischer in verbreking niet bewijst elders te hebben gewerkt dan in de onderneming waar het betwiste ongeval is voorgekomen;

Overwegende dat, indien de rechter dit gebrek aan bewijs heeft aangehaald, het uit de stukken der rechtspleging klaar blijkt dat hij zulks slechts doet om te antwoorden op de conclusiën waarin eischer beweert dat hij « de vier andere dagen der week arbeidde in dienst van andere patroons hetzij als slachter, hetzij als vervoerder »; dat de rechter, door deze bewering aan te halen en ze van bewijs ontbloot te verklaren, deze conclusiën beantwoordt en alle aanspraak op de toepassing in zake, van alinea 4 van art. 6 der samengeordende wetten verwerpt;

Dat, integendeel, ter rechtvaardiging van zijn weigering om eischer uit de beschikkingen van al. 5 van hetzelfde artikel voordeel te laten halen, bestreden vonnis geheel andere redenen inroept waarover de voorziening zwijgt; dat het vonnis, inderdaad, aanstipt dat eischer in verbreking « niet bewijst dat hij bij zijn patroon bij tusschenpoozen arbeidde of een dagelijksch werk verrichtte dat een geringer aantal uren bedroeg dan het getal der gewone arbeidsuren in de onderneming »;

Waaruit vloeit dat het middel in feite mist;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorziening en verwijst eischer in de kosten en in de vergoeding van 150 fr. jegens verweerster.

91

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 18 Mei 1938.

Voorzitter : M. De Vos.

Raadsheeren : MM. Delvaux en Loppens.

Adv. Gen. : M. Lepage.

LASTGEVING. — BEPERKING VAN DEN LAST. — INTERPRETATIE.

Wanneer een lastgever den door hem opgelegden last enger heeft beperkt dan hij het laat uitschijnen, roept hij tevergeefs die beperking in indien hij niet de noodige maatregelen heeft genomen om te beletten dat de derde personen door den uiterlijken schijn bedrogen worden.

Verleye t/ Verbeeck.

Aangezien vaststaat :

1) dat bij leening op hypotheek met beding van dadelijke uitwinning, waarvan akte verleden op 16 September 1924 voor notaris Joseph Janssens, te Antwerpen, de gedaagden in beroep echtgenooten Verbeeck-Ysewyn, eene som van 30.000 frank hebben geleend aan de echtgenooten Corbisier-Verleye, beiden overleden, ouders van den minderjarige Henri

Corbisier, deze ter zake vertegenwoordigd door zijn voogd Verleye en zijn toezienenden voogd De Wachter, beroepers;

2) dat de N. V. Volksbouwkrediet, wier rechten werden overgenomen door de N. V. Hypotheek en Discontokantoor, daarna failliet verklaard zich als tusschenkomende — de hypotheekinrichting, hoofdelijk verbond met de echtgenooten Corbisier tot de teruggave van de ontleende som;

3) dat tusschen partijen werd bedongen dat de echtgenoot Corbisier alle drie maanden aan de N. V. Volksbouwkrediet de som van 1123,50 frank zou betalen, voor intresten annuïteiten, provisiën en belastingen, ten titel van afkortingen op de ontleende som, welke zou terugbetaald worden aan de geldschietters in eene storting, binnen de 10 jaren;

4) dat de opgelegde driemaandelijksche storting regelmatig werd gedaan in handen van de tusschenkomende bankvereniging, zoodat, op 16 December 1934, te weten 10 maanden voor de beteekening aan beroepers van het exploit van bevel tot betaling ter voorkoming van dadelijke uitwinning, waarover het geschil loopt, het ontleend kapitaal was terugbetaald;

5) dat leeners echtgenooten Verbeeck het betwist bevel hebben laten beteekenen, tengevolge van de faillietverklaring van de N. V. Hypotheek en Discontokantoor;

Aangezien, gelet op de bestanddeelen van de besproken overeenkomst, de vraag of de terugbetaling der ontleende som aan de tusschenkomende vennootschap door de hoofdschuldnaars voor dezen bevrijdend is geweest, bevestigend behoort beantwoord te worden.

Overwegende, inderdaad, dat betwist contract dient uitgelegd zooals volgt: de geldschietters hebben aan de vennootschap opdracht gegeven de door de hoofdschuldnaars gestorte driemaandelijksche afkortingen te ontvangen, tot samenstelling van het kapitaal met intrest

Overwegende dat, niet alleen door de geldschietters aan de tusschenkomende vennootschap last werd gegeven er voor te zorgen dat de hoofdschuldnaars hun verbintenissen stipt vervullen, maar daarenboven de algemeene voorwaarden van de leening voorschrijven dat «al de betalingen, in uitvoering van deze verbintenissen te doen, geschieden... ter woonst van de schuldeischers... door tusschenkomst der N. V. Volksbouwkrediet»; door de overeenkomende partijen werd geene schikking getroffen waarbij, zooals soms voorkomt, alleen een persoonlijk kwijtschrift, uitgaande van de schuldeischers, bevrijdend wordt verklaard;

Aangezien eveneens op te merken valt dat de contractuele schikking, aangaande de betalingen te doen door de schuldnaars, niet is opgenomen onder een bijzondere rubriek wijzende uitsluitelijk op de rechtsbetrekkingen tusschen hoofdelijke schuldenaars — zooals gebeurt wanneer het gaat om een afzonderlijke overeenkomst — maar wel deel uitmaakt van bepalingen geldende voor al de partijen, zoodat hieruit ook kan worden afgeleid dat bedoelde schikking op gelijke wijze geldt ten aanzien van de drie contractanten.

Aangezien ten slotte, was het zelfs mogelijk — quod non — betwist contract op uiteenlopende wijze uit te leggen beroepers, te rechte, aanhalen dat diegene verklaring ervan de voorkeur zou moeten hebben welke ten gunste blijkt van hem die zich verbonden heeft (art. 1162 B. W.) daarbij, is niet uit het oog te verliezen dat, wanneer een lastgever den door hem opgelegden last enger heeft beperkt dan hij het laat uitschijnen, hij te vergeefs die beperking inroept indien hij niet de noodige maatregelen heeft genomen om te beletten dat de derde personen door den uiterlijken schijn bedrogen worden; (Planiol et Ripert, II, n° 1500; Hof Brussel, 15 Januari 1936, (J. T. col. 33) maatregelen waarvan ter zake, geen gewag;

Aangezien uit de beschouwingen hierboven volgt dat, in strijd met de beslissing van den eersten rechter, de afbetaling door de hoofdschuldnaars, vertegenwoordigd door Mr Duquesne, geldig gedaan aan den tusschenpersoon lasthebber van de gedaagden in beroep bevrijdend zijn voor beroepers, zoodat het bevel tot betaling, dat hun werd beteekend, ongegrond is;

Aangezien gedaagden in beroep de uitvoering bij voorraad van het bestreden vonnis van de beroepers vereischt en bekomen hebben; er aanleiding is tot teruggave van al de betalingen en onkosten door die uitvoering veroorzaakt, teruggave welke, gelet op de gegevens van het geding, van nu af met het voorbehoud hierna bepaald, kan worden vastgesteld op 38.751 frank, hierbij te voegen de intresten aan 5 ½ % op eene door beroepers ontleende som van 35.000 frank sedert 25 December 1936;

Om die beweegredenen:

Het Hof, gehoord in zijn eensluidend advies, in openbare zitting gegeven, de heer Leperre, alle andere besluiten afwijzende, als zijnde ongegrond, ontvangt het beroep, verklaart het gegrond, dientengevolge vernietigt het bestreden vonnis, verklaart nietig en zonder waarde het bevel van betaling tot voorkoming van elk beslag en van dadelijke winning dat, ten verzoeken van gedaagden in beroep, door deurwaarder Heuvelmans te Antwerpen, in dato 14 September 1935 aan beroepers werd beteekend, doet verbod aan beroepers nog eenigen maatregel van vervolging tegen beroepers te treffen; veroordeelt daarbij gedaagden in beroep tot teruggave aan beroepers van een som van 38.751 fr. en tot betaling van de intresten aan 5 ½ % op de som van 35.000 fr. te rekenen sedert 25 December 1936 tot op den dag der afrekening; behoudt de rechten aan beroepers voor, wat aangaat de gebeurlijke vergelding voor wederaanleg en de kosten der akte van kwijting en handlichting betreffende het door hen op hypotheek ontleend kapitaal van 35.000 frank;

Verwijst gedaagden in beroep tot al de kosten van eersten aanleg en van beroep, daarin niet begrepen de sommen van 2688 fr., 307 fr. en 1260 fr. vermeld in de besluiten van beroepers voor het Hof, deze sommen vervat zijnde in de hierboven aangeduide som van 38.751 frank,

92

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer. — 28 December 1937.

Voorzitter : M. Poll.

Raadsheeren : MM. Verhulst en De Poortere.

Adv. Gen. : M. Lesaffre.

Pleiter : Mr Seghers.

STRAFRECHT. — BANBREUK. — WET VAN 12 FEBR. 1897. — ENKEL TOEPASSELIJK OP VREEMDELINGEN DIE IN BELGIË EEN VERBLIJF (RESIDENCE) HEBBEN.

De wet van 12 Febr. 1897 is alleen toepasselijk op vreemdelingen die in België een «verblijf» (résidence) hebben; zij dient op strenge wijze uitgelegd. Is dus niet strafbaar de vreemdeling die uitgedreven werd door Koninklijk besluit en terug op Belgisch grondgebied komt, wanneer deze vreemdeling geen «verblijf» in België had.

Op. Min. t/ Strobbe.

Verdacht van te Kemseke den 29 Maart 1936 :

nadat hem als vreemdeling, bij Koninklijk Besluit van 22 Mei 1933, het bevel werd gegeven het Koninkrijk te verlaten, op Belgisch grondgebied teruggekomen te zijn;

daaraan plichtig verklaard en verwezen; tot eene maand gevang en tot de kosten.

Bij vonnis der correctionele rechtbank van Dendermonde zetelende met 3 rechters, gedagteekend 29 Juni 1936, waarvan de verdachte en het Openbaar Ministerie beroep hebben ingesteld;

Gehoord de heer Voorzitter Poll in zijn verslag gedaan ter openbare zitting;

Gehoord de beklaagde in zijne middelen van verdediging voorgedragen zoo door hem zelf als door zijn raadsman Mr Seghers, advocaat te Dendermonde;

Gehoord in zijn eisch den heer Lesaffre, advocaat-generaal;

Overwegende dat beklaagde en het Openbaar Ministerie tijdig en in den wettelijken vorm in beroep gekomen zijn;

Overwegende dat beklaagde vervolgd wordt op grond van art. 1 en 1 der wet van 12 Febr. 1897 om in België terug te zijn gekeerd niettegenstaande een Koninklijk Besluit van uitdrijving, d.d. 22 Mei 1933 dat hem beteeekend werd den 28 Mei 1933;

Overwegende dat het aan den rechter behoort na te gaan of al de voorwaarden door de wet vereischt om eene straf tegen beklaagde te kunnen uitspreken verwezenlijkt zijn;

Overwegende dat de wet van 12 Februari 1897, alleen toepasselijk is op vreemdelingen die in België een verblijf (résidence) hebben;

Overwegende dat het vaststaat dat beklaagde Strobbe nooit in België een verblijf gehad heeft;

Dat hij dus niet kan aanzien worden als «résident», waaruit voortvloeit dat de wet van 12 Februari 1897, welke op beperkende wijze dient uitgelegd en toegepast te worden in huidig geval niet van toepassing is;

Om die redenen:

Het Hof, verklaart beklaagde en het Openbaar Ministerie ontvankelijk in het door hen ingestelde beroep;

Rechtdoende op tegenspraak, vernietigt het beroepen vonnis;

Opnieuw wijzende, verzendt beklaagde Strobbe van het vervolg; verstaat dat hij geen gerechtskosten zal te dragen hebben.

93

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE (zetelend in beroep)

12 November 1938.

Voorzitter : M. J. Van Ginderachter.

Rechters : M. D. Verougstraete, rechter; K. Piret, Adv.

Rechters : M.M. D. Verougstraete en K. Piret.

Op. Min. : Mr. E. Goris.

Pleiters : Mrs Vernimmen en De Cuyper.

DUIVENSPEL. — KANSSPEL. — OVERDREVEN INZET.

De uitzondering voorzien in art. 1966 B. W. slaat enkel op die categorie spelen, welke dienstig tot oefening in den wapenhandel, afhangen van lichamelijke behendigheid en niet in hoofdorde strekken tot verwezenlijking van een winst maar tot lichaamsoefening der spelers.

Duivenprijskampen zijn niet dienstig tot oefening in den wapenhandel en strekken niet tot lichaamsoefening.

Ingeval van overdreven inzet zijn onderworpen aan den algemeenen regel van art. 1965 die spelen die art. 1966 er aan onttrekt.

Rooman t/ Vercammen en Vereecken.

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluiten;

Gezien de stukken, namelijk het vonnis van den eersten rechter.

Overwegende dat het beroep tijdig en regelmatig werd ingesteld, de rechtbank ontvangt het beroep en erover beslissende :

Overwegende dat in een der duivenprijskampen wekelijks door den «Quiévrainbond» ingericht, de duiven van beroeper Rooman de twee eerste prijzen behaalden; dat nochtans voormelde bond weigert die prijzen uit te reiken aanvoerende bij loutere bewering dat de vooruitvlucht met dewelke beroepers duiven toekwamen abnormaal voorkomt en bedrog laat vermoeden;

Overwegende dat Veranneman en Vereecken respectievelijk voorzitter en schrijver van den Quiévrainbond — gedagvaard werden ten einde zich «qualitate qua» te hooren veroordeelen: a) tot uitkeering van de kwestieuze prijzen, 't zij 360 frank in geldspeciën, een radio ter waarde van 1250 fr., drie velo's ter waarde van 350 fr., twee regulateurs ter waarde van 200 fr.; b) tot betaling van duizend frank ten titel van schadevergoeding;

Overwegende dat geintimeerden doen gelden dat een prijskamp van reisduiven een spel is dat tot betaling van schulden uit het spel gesproken de wet

geen rechtsvordering toestaat, dat Rooman daarop antwoordt dat het hier een behendigheidsspel geldt dat tot doel heeft de verbetering van het duivenras, verbetering die ook een militair nut oplevert; dat tot staving zijner thesis beroeper staande houdt dat art. 1965 B.W. enkel de spelen bedoelt waarin de kans zoodanig overheerschend is dat de behendigheid, de wetenschap en de berekening der spelers slechts een te verwaarloozen invloed uitoefenen op den uitslag van het spel; dat wat de reisduifprijskampen betreft zulks het geval niet is, daar de sportieve hoedanigheden der reisduiven door de kenners kunnen gewaardeerd worden (Brussel, 17 Mei 1932, Pas. 1933, II. 181.);

Overwegende dat men de regels van het burgerlijk recht niet mag verwarren met de regels van de strafwet van 24 October 1902, welke niet van toepassing zijn ter zake;

Overwegende dat evenals het romeinsch recht, het gewoonterecht en de rechtspraak van vóór het Burgerlijk Wetboek geen onderscheid maken tusschen kansspelen en behendigheidsspelen; dat zij alle rechtsvordering ontzegden tot betaling van schulden uit allerhande spelen voortgesproten, enkel uitgezonderd de spelen dienstig om zich in den wapenhandel te oefenen en waarvan het hoofddoel is niet de verwezenlijking van winst maar wel de oefening van het lichaam;

Overwegende dat deze principes, overgenomen en nader bepaald door Pothier (*Traité des contrats de jeu*, édition Dupin T. III. chap. IV n° 49) in al hunne gestrengheid werden bestendigd in de artikels 1965 en 1966 van het B.W. (Merlin : *Répertoire V° Jeu n° IV*); dat de eerste dier wetsbepalingen een algemeenen regel formuleert te weten « de wet staat geen rechtsvordering toe wegens een schuld uit spel voortgesproten »; dat aan dezen regel een enkele uitzondering is gebracht door de tweede dezer wetsbepalingen namelijk in voordeel van die categoriëspelen, welke dienstig tot oefening in den wapenhandel, afhangen van lichaamsbehendigheid en niet in hoofddorde strekken tot verwezenlijking van een winst maar tot lichaamsoefening der spelers (Verbreking, 6 Februari 1896. Pas. 1896. I. 85; - Aubry et Rau, T. IV. par. 386; - Guillouard n° 49; - Baudry et Wahl, n° 35 en 26; - Huc T. II. r° 316; - Laurent T. 27 n° 196 en volg. Laurent, supplément T. VII. n° 168);

Overwegende dat duivenprijskampen niet dienstig zijn tot oefening in den wapenhandel en ook niet strekken tot lichaamsoefening; dat het derhalve zonder belang is of de kans in dergelijke prijskampen slechts een ondergeschikte rol speelt en of zij voordeel hebben in de verbetering van een duivensport, dat een militair nut oplevert;

Overwegende bovendien dat *in geval van overdreven inzet* ook onderworpen zijn aan den algemeenen regel van art. 1965 die soort spelen welke art. 1966 er aan onttrekt om reden dat die overdrevenheid zelf uitwijst dat het hoofddoel van spel winstbejag is;

Overwegende dat in duivenprijskampen de spelers er hoofdzakelijk op uit zijn winsten te verwezenlijken en zich geenszins of in elk geval slechts in

ondergeschikte orde, bekommeren met de verbetering van het duivenras; dat in casu zulks blijkt uit de omstandigheid dat de kwestieuze prijzen en inleggen overdreven voorkomen wanneer men in aanmerking neemt dat de deelnemers aan de werkende klas en de kleine burgerij toebehooren; dat, bijgevolg, zelfs indien men aanneemt dat theoretisch duivenprijskampen zouden kunnen gerangschikt worden in de categorie der spelen waarvan gewag in art. 1966, in alle geval ter zake alle rechtsvordering zou dienen ontzegd te worden uit oorzake der feitelijke voorwaarden waarin die prijskampen plaats grepen;

Om deze redenen, en de redenen door den eersten rechter aangehaald;

De Rechtbank, zetelende in graad van beroep, verklaart het beroep ongegrond en verwerpt het; dienvolgens bekrachtigt het vonnis o quo en veroordeelt beroeper tot de kosten.

94

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

23 December 1937.

Voorzitter : Mr. de Schaetzen.

Rechters : MM. Ulrix en Van Caenegem.

Op. Min. : Mr. Herbillon.

ECHTSCHIEDING. — VERMOMDE ACTIE DOOR ONDERLINGE TOESTEMMING. — NIET ONTVANKELIJKHEID.

De vraag tot het bekomen der echtscheiding is niet ontvankelijk wanneer het rechtsgeding voorkomt als een vermomde actie door onderlinge toestemming. Zelfs het voorstel tot getuigenverhoor dient in dit geval afgewezen bij gebrek aan ernstig en betrouwbaar karakter.

W... t/ H...

Overwegende dat aanlegger de echtscheiding nastreeft tegen gedaagde, zijne echtgenoot;

Overwegende dat hij aanvoert dat deze laatste betrekkingen en briefwisseling heeft onderhouden met andere mannen en dat zij hardnekkig weigert hem te vervoege;

Overwegende dat in het bundel van aanlegger een document berust in de Duitsche taal opgesteld en waarvan een Fransche vertaling werd bezorgd, uit hetwelk blijkt dat de beide echtgenooten overeengekomen zijn den echtband met wederzijdsche toestemming te verbreken en in hetwelk aanlegger verklaart het uit zijn huwelijk met gedaagde verwekte kind aan deze laatste toe te vertrouwen;

Overwegende dat in dergelijke omstandigheden het tegenwoordig rechtsgeding voorkomt als een vermoende actie tot echtscheiding door onderlinge toestemming, dewelke onder deze gedaante niet toegelaten en dus niet ontvankelijk is;

Overwegende dat het om deze redenen niet gelegen voorkomt het door aanlegger aangevraagde getuigenverhoor te veroorloven, daar de door aanlegger geuite grieven niet kunnen aanzien worden

als hebbende een ernstig en betrouwvol karakter;
Om deze beweegredenen :

De Rechtbank, uitspraak doende in openbare zitting ;

Gehoord het eensluidend advies van den heer Herbillon, Substituut Procureur des Konings;

Verleent verstek tegen gedaagde;

Verklaart den eisch noch ontvankelijk noch grond;

Wijst aanlegger af en veroordeelt hem in de kosten.

95

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

2e Kamer. — 3 Maart 1938.

Voorziter : M. De Sloovere.

Rechters : MM. Reyckler en Delanier.

WATERLOOP. — UITVAARDIGEN VAN REGLEMENTEN. — BEVOEGDHEID. — PROVINCIERAAD.

De macht om reglementen uit te vaardigen betreffende de politie van de niet bevaarbare waterwegen behoort aan de Provincieraden.

O. M. t/ Dhondt.

Overwegende dat Dhondt vervolgd werd om op 8 en 12 Juli 1937 :

A. — In de niet bevaarbare noch vlotbare waterlopen te hebben laten lopen, vloeistoffen die het water kunnen onbruikbaar maken of bederven (artikel 27 par. 5 wet 7 Mei 1877).

B. — Afvalwater van zijn vlasrooterij langs de greppels of grachten te hebben laten lopen (art. 5 en 14 Provinciaal Besluit 28 October 1931);

Overwegende, dat het ten volle bewezen is door de vaststellingen ter plaats gedaan door de Rijks-wacht, en trouwens niet werd betwist, dat appellant het rootwater zijner inrichting liet vloeien in den waterloop nummer 23, alsook in de baangracht ;

Dat appellant beweerde dat hij hiertoe gedwongen was ten gevolge van de overvloedige regens ;

Overwegende dat het echter bewezen is dat appellant, op 29 Mei 1931, van de bevoegde overheid de toelating had bekomen een stoomrooterij te bouwen, niets het daarvan voortkomende rootwater noch in den gracht der Staatsbaan, noch in waterloop nummer 23 te laten lopen, en op voorwaarde dit water op te nemen in teerputten ;

Dat hij nooit deze verplichtingen heeft nagekomen en er zich bij bepaald heeft een gewone veldgracht vol te zetten met rootwater ;

Dat het dus geenszins door overmacht is dat appellant zijn rootwater in de gracht en in den waterloop nummer 23 laat lopen, maar wel ten gevolge van het niet- of slecht uitvoeren zijner verplichting ;

Overwegende dat Dhondt zich kost wat kost wil onttrekken aan de gevolgen zijner fout ;

Dat hij in zijn conclusies beweert :

1. — Dat het niet bewezen is dat waterloop nummer 23 der gemeente Olsene voorkomt op de beschrijvende tabel voorzien bij artikel 1 par. 2 van de wet van 7 Mei 1877 ; dat het voornaamste bestanddeel van de overtreding sub litt. A der te lastlegging dus ter zake niet bestaat ;

2. — Dat het P. B. van 28 October 1931 onwettig is een dus door de Rechtbanken niet mag toegepast worden, omdat de provinciale reglementen niet mogen slaan op zaken die reeds door wetten of verordeningen van algemeen belang worden beheerd, noch op zaken die door de wet aan de uitsluitende macht der gemeentelijke overheid zijn toevertrouwd ;

Dat in alle geval artikel 5 niet toepasselijk is, maar wel artikel 4 § 3 ;

3. — Dat hij alleszins gehandeld heeft ten gevolge van overmacht, die het bestaan van overtredingen uitsluit ;

1. — Overwegende dat men zich te vergeefs afvraagt waarop appellant zich steunt om te beweren dat het bewijs niet is geleverd dat waterloop nummer 23 voorkomt op de lijst door de wet voorzien, wanneer in den bundel een schrijven berust van den heer gouverneur der provincie Oost-Vlaanderen, die uitdrukkelijk verklaart dat waterloop nummer 23 der gemeente Olsene opgenomen is op de lijst der waterlopen door de wet van 7 Mei 1877 beheerd ;

2. — Overwegende dat de stelling, volgens welke het P. B. van 28 October 1931, genomen krachtens artikel 3, § 5 van titel XI van het decreet van 16-24 Augustus 1790 onwettig zou zijn, niet verdedigbaar is ;

Dat appellant, om haar eenigen schijn van ernst te geven, zich steunt op de volgende aanhaling van gezegd artikel 3 par. 5 : « les objets confiés à la vigilance et à l'autorité des corps municipaux » sont : 1o 2o etc 5o — le soin de prévenir par les précautions convenables..... les épidémies, les épizooties » ; dat hij echter den eindvolzin verzwijgt, die luidt als volgt : « en provoquant aussi, dans ces deux derniers cas, l'autorité des administrations de département et de district » ;

Dat deze laatste volzin geen den minsten twijfel laat bestaan nopens de bevoegdheid der provinciale overheid om door reglementen besmettelijke ziekten te voorkomen ;

Dat deze bevoegdheid trouwens voortvloeit uit de bewoordingen van artikel 27 paragraaf 5 en 36 van de wet van 7 Mei 1877 (zie *Giron*, dictionnaire dr. administratif V° cours d'eau, n° 16 : « le pouvoir de faire des réglemens sur la police des cours d'eau non navigables appartient aux conseils provinciaux » ; zie ook *Vauthier*, Droit administratif, n° 283 in fine *Seresia*, Du droit de police des conseils communaux blz. 53 nota 2).

Overwegende dat appellant beweert, dat in alle geval niet art. 5 van voornoemd Provinciaal Besluit maar wel artikel 3 & 3 toepasselijk is; dat het immers dit laatste artikel is dat spreekt van « niverheidswater », terwijl het ander « afvalwater » betreft, waarvan ter zake geen sprake zou kunnen zijn.

Overwegende dat deze bewering van allen grond

ontbloeit is ; dat het woord « afvalwater » dat in artikel 5 voorkomt, in den meest algemeenen zin moet worden verstaan, en dus ook het rootwater bedoelt ;

Dat, trouwens, het water dat van 't huishouden voortkomt en waarvan sprake in artikel 4 § 1 bepaaldelijk als « keukenwater » wordt vermeld ;

3. — Overwegende dat de bewering dat appellant handelde ten gevolge van overmacht reeds hierboven werd weerlegd bij de bespreking der feitelijke omstandigheden ;

Overwegende dat men uit bovenstaande beschouwingen moet besluiten dat appellant schuldig is aan de feiten in de telastlegging aangehaald, en dat wetsbepalingen tegen hem ingeroepen wettelijk zijn, en toepasselijk ;

Dat het dus terecht is dat de eerste rechter hem heeft veroordeeld en dat de toegepaste straffen in evenredigheid zijn met de zwaarte der feiten ;

Om deze redenen :

Alle verdere of strijdige conclusies van de hand wijzende als ongegrond, toepassing makende van de wetsbepalingen door den eersten rechter ingeroepen :

Gezien de wet van 27 December 1928 ; 130 van het Koninklijk Besluit van 12 Juni 1853, gewijzigd door Koninklijk Besluit van 1-9-1920 artikel 91, 38-40 van het Strafwetboek, alsook de artikelen 152 en 162 van het Wetboek van Strafvordering door den heer voorzitter aangeduid :

Rechtdoende op tegenspraak :

Aanvaardt het beroep ;

Bekrachtigt het bestreden vonnis ;

Verwijst appellant in de kosten van het eerste vonnis en in deze van het beroep samen begroot op : 73,10 frank.

96

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE BRUGGE

2e kamer. — 7 April 1938.

Voorzitter : M. Kervyn.
Pleiter : Mr Sabbe.

BEVOEGDHEID. — ONDERZOEK VAN DE WETTELIJKHEID VAN POLITIEVERORDENING. — NIET BEVOEGD TOT NAGAAN VAN DE OPPORTUNITÉIT VAN DEZE VERORDENINGEN.

Krachtens art. 78 van de gemeentewet van 30 Maart 1836 en art. 3 van het decreet van 16-24 Oogst 1790 is de gemeenteoverheid bevoegd om door politieverordeningen de kleederdracht aan het strand te regelen, in zoover zij dit doet met het oog op het handhaven der openbare orde.

Het recht van controle der Rechtbank over de politieverordeningen strekt zich enkel uit tot hun wettelijkheid, dat wil zeggen tot het nagaan van de bevoegdheid van de overheid die de reglementen trof en tot het onderzoeken van het feit of de reglementen niet strijdig zijn met andere wetten en reglementen en tot het nagaan van de regelmatigheid van den vorm en de publicatie.

De Rechtbank is echter niet bevoegd om zich uit te

spreken over de opportuniteit van de politieverordeningen.

O. M. t/ Romberg.

Betreffende de wettelijkheid der verordening op de zeebaden :

Aangezien verdachte besluit tot de onwettelijkheid der ingeroepen politieverordening om reden dat de kleederdracht niet zou vallen onder de aangelegenheden die de gemeenteoverheid bij politieverordening kan regelen, en waarvan art. 3 der wet van 16-24 Oogst 1790 op beperkende wijze de opsomming geeft ;

Dat hij verder staande houdt, dat de gemeenteoverheid nog meer hare bevoegdheid is te buiten gegaan, door bij politieverordening «gedragingen die het publiek in zijn eerbaarheidsgevoelens kunnen kwetsen» te verbieden.

Dat deze materie immers behoort tot de bevoegdheid der Correctioneële Rechtbank, en de gemeenteoverheid door een politiereglement niemand aan zijn natuurlijke rechter mag onttrekken ;

Aangezien de tekst van het ingeroepen art. 3 par. 1 der kwestieuze politieverordening luidt als volgt : «De baders moeten een fatsoenlijk, over de schouders vastgemaakt badkostuum dragen. Zoo vóór als na het bad, of tijdens de sportoefeningen welke op het strand worden gehouden, zijn de baders verplicht alle gedragingen te vermijden welke het publiek in zijn eerbaarheidsgevoelens kunnen kwetsen».

Aangezien deze tekst twee onderscheiden voorschriften bevat welke de Rechtbank dienvolgens elk afzonderlijk mag beoordeelen :

A) *Betreffende het eerste voorschrift :*

Aangezien art. 78 der gemeentewet van 30 Maart 1836 bepaalt dat de gemeentelijke reglementen en politieverordeningen niet mogen in strijd zijn met de wetten of met de reglementen van algemeen of provinciaal bestuur.

Aangezien art. 3 van het Dekreet van 16-24 Oogst 1790, als voorwerp van de politiebevoegdheid der gemeentelijke overheid onder meer aanduidt : 3o het handhaven der openbare orde in de plaatsen waar vele mensen samenkomen :

Aangezien de gemeenteoverheid dienvolgens bevoegd is om door de politieverordeningen de kleederdracht aan het strand te regelen, in zoover zij dit doet met het oog op het handhaven der openbare orde.

Aangezien men weliswaar afvragen kan in hoever het handhaven der openbare orde vereischt het dragen aan het strand van een over de schouders vastgemaakt badkostuum, ook voor manspersonen, verplichtend te maken ;

Maar aangezien het recht van controle der Rechtbanken over de politieverordeningen, enkel hunne wettelijkheid betreft, aldus : de bevoegdheid van de overheid die het reglement trof, of het reglement niet strijdig is met andere wetten en reglementen, de regelmatigheid van den vorm, en de publicatie ;

Aangezien de Rechtbanken echter over de oppor-

tuniteit van politieverordeningen niet te kennen hebben :

Aangezien, wat meer is, de gemeenten niet alleen het recht, maar ook den plicht hebben, het dragen van badkostuums aan het strand te regelen ;

Aangezien inderdaad het K. B. van 30 Januari 1933 waarbij onder meer aan de gemeente Klemskerke eene gedeeltelijke strandvergunning voor het oprichten van een zeebadendienst wordt verleend, in zijn art. 9 gewijzigd door art. 1 van het K. B. van 20 April 1933 voorschrijft :

«Ten einde de goede orde, de rust, de openbare veiligheid en gezondheid te vrijwaren,, zijn de vergunninghoudende gemeenten verplicht overeenkomstig art. 3 van het dekreet van 16-24 Oogst 1790, en art. 78 der gemeentewet van 30 Maart 1836, een reglement op te maken voor de gronden die in de vergunning begrepen zijn. Dit reglement moet bepalen..... b) dat de baders een fatsoenlijk, over de schouders vastgemaakt badkostuum moeten dragen.»

Aangezien het voorschrift van art. 3 par. 1 der ingeroepen politieverordening, luidend «de baders moeten een fatsoenlijk over de schouders vastgemaakt badkostuum dragen» dienvolgens wettig is.

Aangezien verdachte drager werd bevonden van een eenvoudig zwembroekje, dat het bovenlijf onbedekt liet ;

Dat de materiele overtreding van gezegde wetsbepaling dus bewezen is.

B) Betreffende het tweede voorschrift :

Aangezien de bewoordingen van het tweede voorschrift van art. 3 par. 1 der ingeroepen verordening, dat «alle gedragingen welke het publiek in zijn eerbaarheidsgevoelens kunnen kwetsen» verbiedt, dezelfde zijn als deze van art. 385 van het Strwb. dat «handelingen welke de eerbaarheid kwetsen», als openbare zedenschennis beteugelt.

Aangezien deze wetsbepaling bijgevolg daden welk het Strwb. reeds het wanbedrijf maakt, met correctioneële straffen beteugelt, en dienvolgens aan de correctioneële rechtbank voorbehoudt aan den politierechter wil onderwerpen en als overtreding met politiestraffen wil beteugelen.

Dat deze bepaling dienvolgens de daders aan hunnen natuurlijke rechter onttrekt, en dus onwettig is.

2) Betreffende het van kracht zijn der verordening :

Aangezien verdachte nog beweert dat de ingeroepen politieverordening niet van kracht was op den dag der overtreding den 17 Juli 1937 ;

Aangezien de gemeentelijke politieverordeningen verbiedend zijn den vijfden dag na hunne bekendmaking door middel van omroeping en van aanplakking, overeenkomstig art. 102 der gemeentewet ;

Aangezien zij geldig worden bekend gemaakt *hetzij* door middel van omroeping, *hetzij* door middel van aanplakking; Vebr. 1 Februari 1886 P. 1888. I. 85; id. 2 December 1889 P. 1890. I. 28) ;

Aangezien uit de stukken van den bundel blijkt dat de betwiste verordening op 7 Juni 1937 werd bekend gemaakt en op verscheidene plaatsen was

aangeplakt ; (Zie P. V. in zake Nantulle(not. Parket Nr. 4 bis stuk 1) ;

Aangezien de telastlegging onder Nr. 2 niet bewezen is, daar niemand gehouden is het onmogelijke te doen ;

Aannemende dienvolgens de beweegredenen van den eersten rechter ;

Om deze redenen :

en gezien de wetsbepalingen in het eerste vonnis aangehaald, alsook artikels 38, 40 van het strafwetboek, 162 en 176 van het wetboek van strafvordering welke door den Heer Voorzitter aangeduid zijn geworden.

De Rechtbank,

Aanvaardt het beroep, en erop beslissende ;

Bekrachtigt het vonnis waartegen beroep.

Zegt dat de ingeroepen politieverordening bindend was op den dag der overtreding, verklaart de bepaling van art. 3 par. 1 luidend : «De baders moeten een fatsoenlijk over de schouders vastgehecht badkostuum dragen», wettig.

Een verwijst verdachte tot de kosten van beide aanleggen, begroot in het geheel op 48,45 fr.

Verklaart de bepalingen van art. 3 par. 1 luidend : «Zoo vóór als na het bad, of tijdens de sportoefeningen welke op het strand worden gehouden, zijn de baders verplicht alle gedragingen te vermijden welke het publiek in zijn eerbaarheidsgevoelens kunnen kwetsen, onwettig ; Zegt dat deze bepaling dienvolgens niet dient toegepast.

97

CORRECTIONEËLE RECHTBANK TE KORTRIJK

15 Juni 1938

Voorzitter: M. Vandermersch

Rechters: MM. F. Sabbe en G. Pringiers

Pleiters: Mters J. J. Verbeke en P. Deldycke,

t/ Mr G. D'Hondt

VERKEER : TRAAGGAANDE WEGGEBRUIKER. —
VOORBIJSTEKEN STILSTAND VOERTUIG. —
MIST. — ARTIKEL 35 en 42 WEGCODE.: VOOR-
ZORGMAATREGELEN. — RELATIEVE SNELHEID.

Bij mistig weder is een voorbijstekende weggebruiker eene hindernis die iedere andere weggebruiker moet voorzien.

De andere weggebruikers hebben ten opzichte van die voorbijstekende weggebruiker de bepalingen van artikel 42 van de wegcode te onderhouden (relatieve snelheid).

Een traaggaande weggebruiker die een stilstand voertuig moet voorbijsteken, is daartoe gerechtigd zodra hij de voorzorgmaatregelen, voorzien bij artikel 35 der wegcode heeft in acht genomen bij het beginnen van het uitvoeren zijner beweging.

Dit zelfs als het bewezen is dat het stilstaande voertuig te ver van den boordweg stond en de voorbijstekende verplicht was op het linkerdeel der baan te rijden.

De fout van den geleider van het stilstaande voertuig, die niet in zake geroepen werd, mag niet terugvalen op hem die voorbij stak.

O. M. t/ Hostens-Masselis N. V. en
Vansteenkiste
N. V. Hostens-Masselis t/ Accar

Aangezien de aanrijding zich heeft voorgedaan op de baan van Rumbeke naar Ingelmunster, tusschen den auto gevoerd door Acar Fernand die uit de richting Rumbeke komende, zijn rechterkant der baan bereed, aan eene snelheid volgens eigen beken-
tenis van 30 Km. per uur, en een gespan bestuurd door Van Steenkiste dat uit tegenovergestelde richting kwam, op het oogenblik dat dit gespan een beweging voleindigde om een auto voorbij te steken die langs denzelfden kant langs het voetpad stil-
stond ;

Aangezien het ook vaststaat dat er een dikke mist hing die alle zichtbaarheid verminderde zoo-
dat er slechts enkele meters ver kon gezien worden ;

Aangezien het ten slotte ook vaststaat dat de stilstaande auto op 1.35 meter van den boord van den weg stond en het gespan een gedeelte van de linker helft der baan bezette om voorbij te steken ;

Aangezien de voerder van de stilstaande auto niet ter verantwoording werd geroepen ;

Aangezien de fout begaan door den voerder van den stilstaanden auto niet kan terugvallen op den voerder van het gespan, en deze laatste ook niet gedwongen was te blijven wachten voor den stil-
staanden auto tot dat deze zich in orde had gesteld met het reglement ;

Aangezien het gespan het volle recht had voorbij te steken mits inachtneming der bijzondere voor-
zorgmaatregelen voorzien bij artikel 35 van de wegcode door zich te vergewissen of de baan links voldoende vrij was om de voorstekende beweging te doen zonder gevaar van botsing ;

Aangezien het bewezen is dat op het oogenblik dat hij zijne beweging begon, geen enkel ander voer-
tuig voor hem zichtbaar was tengevolge van den mist.

Aangezien hij dus het recht had zijne beweging te beginnen ;

Aangezien deze trage beweging van een zwaar voertuig eens begonnen moet kunnen voleindigd worden zonder dat plots opdagende autovoerders er tegen rijden ;

Aangezien de autovoerder plots is opgedaagd uit den zwaren mist zoodanig snel dat hij vanaf het moment dat hij het gespan kon ontwaren niet meer meester was van zijne snelheid om voor de hinder-
nis te stoppen ;

Aangezien een voorbijstekende weggebruiker een hindernis is die ieder ander weggebruiker moet voorzien ;

Om deze redenen en deze van den eersten rech-
ter :

Bekrachtigt het bestreden vonnis zoowel op boet-
straffelijk als op burgerlijk gebied ;

overtreding tegen artikel 35 vrijgesproken, en de N. V. Hostens-Masselis buiten zaak gesteld zonder kosten.

Acar Fernand, op rechtstreeksche dagvaarding ten ver-
zoeken van N. V. Hostens-Masselis, op grond van overtreding tegen artikel 42, veroordeeld tot een geldboete van 10 fr. en tot de kosten.

Acar Emiel burgerlijk verantwoordelijk verklaard voor de boete en de proceskosten.

Acar Fernand en Emiel veroordeeld tot het betalen der schadevergoeding aan de N. V. Hostens-Masselis, mits akte van voorbehoud aan deze laatste.

98

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

11e Kamer. — 26 Maart 1938.

Voorziter : Eric Sasse.

Referendaris : M. G. Verbraken.

Pl. : Mrs Gryspeerd, De Strycker en Stellfield.

FAILLISSEMENT. — BEPALINGEN VAN OPEN-
BARE ORDE. — STATUTEN DER BELGISCHE
DIAMANTBEURZEN. — BESLISSINGEN DER
MEERDERHEID. — VERBOD IN RECHTE TE TRE-
DEN. — NIETIGHEID.

*De Voorschriften van art. 437, 440, 442 van het Wet-
boek van Koophandel nopens het faillissement zijn
van openbare orde.*

*De statuten der Federatie der Belgische Diamantbeur-
zen waardoor de minderheid der schuldeischers
gebonden zijn door den wil der meerderheid en waar-
door het recht tot handelen voor de rechtbank ver-
boden wordt op straf van uitsluiting, missen derhalve
alle bindende kracht als indruischend tegen deze
wetsbepalingen van openbare orde.*

*De faling kan en moet dus door de rechtbank worden
uitgesproken indien de wettelijke vereischten aan-
wezig zijn, zelfs indien de schuldenaar een akkoord
had getroffen met de overgrootte meerderheid zijner
schuldeischers.*

Laub. t/ De Strycker q.q en Leser en Cons.

Gezien de geregistreeerde dagvaarding van 15
Maart 1938 tot intrekking van aanleggers faillisse-
ment, en daarenboven jegens Leser, Goldmuntz en
Lorie en Frisch, te hooren zeggen dat zij gebonden
zijn door de overeenkomst tusschen aanlegger en
zijne schuldeischers gesloten ;

Aangezien bij geregistreerd vonnis door deze
Rechtbank op 26 Februari 1938 verleend op verzoek-
schrift door verweerders Leser, Goldmuntz en Lorie
en Frisch neergelegd, aanlegger failliet verklaard
is geweest ;

Aangezien aanlegger tegen dit vonnis opkomt aan-
voerend : 1° dat, alhoewel hij zijn betalingen ge-
staakt heeft, zijn krediet niet wankelt, vermits hij
met zijn schuldeischers eene, ook voor de drie laatst-
genoemde verweerders bindende overeenkomst ge-
sloten heeft ;

2° dat, indien voornoemde verweerders een klare
en duidelijke houding hadden aangenomen hij ge-
makkelijk een failliet-voorkomend akkoord had kun-
nen bekomen ;

Aangezien de curator verklaard heeft zich naar
de wijsheid der Rechtbank te gedragen ;

Aangezien door de overige verweerders niet ont-

NOTA. — Bovenstaande vonnis werd gegeven op beroep
tegen een vonnis van Enkele Politie van Isegem op
30 Maart 1938.

Dit eerste vonnis had :
Vansteenkiste, vervolg'd door het O. M. op grond van

kend wordt dat aanlegger met de meerderheid zijner schuldeischers (waaronder Frisch) een akkoord gesloten heeft, dat volgens de standregelen der Bestendige Commissie van Schuldvereffening van de Federatie der Belgische Beurzen voor Diamanthandel, bij dewelke de Beurs voor Diamanthandel, waarvan bedoelde verweerders niet ontkennen leden te zijn, aangesloten is, ook voor de minderheid, waarvan Leser en Goldmuntz en Lorie deelmaakten, bindend is ;

Aangezien luidens artikel 437 van het Wetboek van Koophandel het staken door een koopman van zijn betalingen en het wankelen van zijn krediet de staat van faillissement uitmaken, en artikel 440 den koopman die zich in zulken staat bevindt, zelfs verplicht hiervan bekentenis af te leggen ;

Aangezien bijgevolg de Rechtbank van Koophandel, aan dewelke door artikel 442 bevoegdheid tot het verklaren van de failliet toegekend wordt, verplicht is tot die verklaring over te gaan, wanneer het bestaan der voorwaarden die den staat van failliet uitmaken, ter harer kennis gebracht wordt ;

Aangezien daaruit volgt dat de desbetreffende wetsvoorschriften van openbare orde zijn, en behoudens de uitzonderingen door den wetgever bepaald moeten toegepast worden ;

Aangezien buiten het geval dat alle schuldeischers er in toestemmen met hunnen schuldenaar een minnelijk akkoord te sluiten, waardoor minstens een der tot failliet vereischte voorwaarden komt te verdwijnen, of dat de schorsing der betalingen slechts tijdelijk en door buitengewone en onvoorziene voorvallen veroorzaakt is, (in welk geval volgens artikel 593 en volgende uitstel kan toegestaan worden), de koopman, die in staat van failliet verkeert, geen andere uitweg overblijft om de gerechtelijke vaststellingen van zijnen staat te vermijden, dan het bekomen van een failliet voorkomend akkoord onder toezicht van en mits bekrachtiging door de rechterlijke macht ;

Aangezien art. 2 § 4 der desbetreffende wet van 29 Juni 1887 als eene der hoofdvorwaarden voor de bekrachtiging vereischt, dat de schuldenaar ongelukkig en te goeder trouw weze, en artikel 17 de Rechtbank verbiedt een akkoord strijdig met de openbare orde te bekrachtigen ;

Dat het instandhouden der moraliteit in den handel en het beletten van inbreuk op de beginselen van openbare orde door den wetgever aan de rechterlijke macht opgedragen geweest zijnde, het niet toegelaten is deze opdracht te verijdelen bij middel van bedingen, zooals hooger bedoelde standregelen, niet alleen eene rechtspleging buiten de wettelijke inzichten, maar ook, en dit nog op straf van uitsluiting in zekere gevallen verbieden strafbare daden door een schuldenaar bedreven bij de bevoegde overheid aan te klagen ;

Aangezien dergelijke bedingen tegen wetsbepalingen van openbare orde indruischend, elke bindende kracht missen en dat bijgevolg de als verweerders optredende schuldeischers het recht behielden aanleggers failliet uit te lokken, indien de om den staat van failliet uit te maken vereischte voorwaarden verwezenlijkt waren ;

Aangezien de voorstellen door aanlegger aan zijn schuldeischers voorgelegd, onder meer, na betaling van drie jaar tijds van afkortingen voor een gezamenlijk bedrag van 50% zijner schulden, het twijfelachtig vooruitzicht van een bijkomende afkorting van 10% en het bedrag van eischbaarheid van het saldo slechts na bereikten beterstand, ontegensprekelijk wijzen op een toestand, die met ernstig krediet onvereenigbaar is ;

Aangezien weliswaar men voor het feit staat dat bedoelde voorstellen door meer dan vier vijfden van aanleggers schuldeischers, wier gezamenlijke schuldvorderingen meer dan 80% van het in aanmerking genomen passief bedroegen, aangenomen geweest zijnde, doch het is onbetwistbaar dat geen enkel van aanleggers schuldeischers zijne toestemming zou gegeven hebben, indien hij geweten had, dat bij gebrek aan eenparige toestemming, de voorgestelde overeenkomst niet bindend zou zijn voor alle schuldeischers, en dat degene die geweigerd hadden bedoelde voorstellen bij te treden, vrij zouden blijven hun rechten te laten gelden, zooals door hen zou goedgevonden worden ;

Aangezien door aanlegger ten onrechte ingeroepen wordt, dat indien verweerders een andere houding hadden aangenomen, hij, gezien de meerderheid waarover hij beschikte, gemakkelijk een failliet voorkomend akkoord had kunnen bekomen ; dat hij echter uit het oog verliest dat dergelijk akkoord, om geldig te zijn, bekrachtiging door de Rechtbank vereischt, en dat geenszins vaststaat dat in weerwil van de meerderheid, waarop aanlegger boogt, hij bekrachtiging zou bekomen hebben ;

Om deze Redenen :

De Rechtbank,

Maakt melding dat art. 2 der wet van 15 Juni 1935 in acht genomen geweest is, en gelet op het eenig art. lid VII der wet van 25 October 1919, wijst de rechtbank aanlegger van zijn eisch af en verwijst hem tot de gerechtskosten.

99

VREDEGERECHT TE BRUGGE

3e Kanton. — 23 September 1938

Rechter: M. Rich. Declerck

Pleiters: Mters Ghyssaert, Poirier en Van der Meersch

AUTEURSRECHTEN. — KLANKFILM. — MUZIKALE PRODUCENTEN. — GEEN AFZONDERLIJKE RECHTEN. — EENHEIDSKARAKTER VAN DEN KLANKFILM.

Het eenheidskarakter van een klankfilm heeft voor gevolg dat de auteursrechten ervan slechts kunnen uitgeoefend worden door den voortbrenger van den film die de verscheidene intellectuele werkzaamheden samengeoerdend heeft volgens één bepaald plan en onder één leiding.

De muzikale producenten bij het vervaardigen van den klankfilm, kunnen derhalve persoonlijk geen aanspraken meer doen gelden op eenige auteursrechten.

Strawinsky en Ch. t/ D'Hoedt.

Aangezien de vordering strekt tot de betaling door verweerder aan elk der eischers eener vergoeding van honderd frank per muziekstuk, door hem bij middel van een pick-up uitgevoerd in zijn kinemazaal «Edison» te Brugge, niettegenstaande hij daartoe geen toestemming gekregen had en het hem zelfs uitdrukkelijk verboden was;

Aangezien deze vordering gesteund wordt op art. 16 der wet van 22 Maart 1886, ingevolge hetwelk geen muzikaal werk mag uitgevoerd worden in het openbaar, hetzij ten deele of in zijn geheel, zonder toestemming van den auteur;

Aangezien het aanhangige geding loopt over muziekstukken die ingeschakeld zijn in geluidfilms welke wezenlijk door verweerder in het openbaar werden vertoond; dat verweerder nochtans staande houdt dat hij niet verplicht is aan eischers eene toelating te vragen om de in deze geluidfilms ingeschakelde muziek uit te voeren en evenmin eene schadevergoeding verschuldigd is wegens deze uitvoering;

Aangezien deze weigerende houding van verweerder gestaafd wordt op het feit dat eischers niet kunnen beschouwd worden als de auteurs van het uitgevoerde werk, waartoe ze enkel hun muzikale medewerking hebben verleend;

Aangezien het niet ernstig kan worden betwist dat de klankfilm een eenheidswerk is geworden, waartoe verscheidene artistieke, technische en andere medewerkingen hebben bijgedragen welke hun zelfstandig karakter hebben verloren ten bate van het geheel; dat het vormen eener artistieke en juridische identiteit in hoofde van den klankfilm door de rechtspraak en de rechtsleer, alsmede door de Conventie van Bern (in België door de wet van 16 April 1934 bekrachtigd) algemeen wordt erkend;

Aangezien dit eenheidskarakter van den klankfilm voor gevolg heeft dat de auteursrechten ervan slechts kunnen uitgeoefend worden door den voortbrenger van den film die de verscheidene intellectuele werkzaamheden samen geordend heeft volgens één bepaald plan en onder één leiding;

Aangezien de medewerkers aan een klankfilm tegen een overeengekomen vergoeding hun kennis, hun diensten of hun gewrochten ter beschikking van den voortbrenger hebben gesteld voor het vervaardigen van een collectief werk dat enkel door den voortbrenger op de handelsmarkt gebracht wordt; dat, wat in het bijzonder de muzikale medewerkers betreft hunne samenwerking aan het gezamenlijke oeuvre geen zin heeft indien ze geen afstand doen van hun muziek als zelfstandige schepping ten bate van het geheel waarin deze is geïntegreerd; dat het inderdaad niet opgaat te beweren dat het beeld en de muziek afzonderlijk kunnen vorgebracht worden, of hun mecanische samenhang kan verbroken worden, is ter zake onverschillig daar de normale en practische bestemming erin bestaat dat beeld en muziek samen worden afgerold;

Aangezien de muzikale producenten bij de vervaardiging van den klankfilm geen risicos oploopen en hun vrijwillige medewerking verleenend tegen een prijs dien ze bij voorbaat contractueel hebben

kunnen bedingen; dat ze daarenboven de vrije beschikking houden over hun muziek in zoover ze afzonderlijk buiten het filmverband kan worden uitgegeven, voortgebracht en publiek uitgevoerd; dat ze van dit oogenblik af, vergoed geweest zijnde voor hun medewerking, geen belemmering meer mogen zijn voor de handelsbedrijvigheid van den eigenlijken filmvoortbrenger door het opeischen van auteursrechten, waarvan ze het bedrag willekeurig kunnen bepalen; dat zij door den afstand hunner muziek aan den voortbrenger, derde personen worden die bij het verder huren en verhuren der films niet meer hebben tusschen te komen;

Aangezien het aannemen van het standpunt der eischers voor gevolg kan hebben dat de tusschenkomst der verscheidene medewerkers van een klankfilm voor het verleenen der toelating om den film in het openbaar uit te voeren, storend zou werken op de cinematografische uitbating; dat het onverschillig is indien zich ja dan neen reeds dergelijke gevallen van willekeur hebben voorgedaan, daar de mogelijkheid ervan op zich zelf reeds de onredelijkheid der vorgebrachte stelling onderstreept;

Aangezien de door ons aangenomen thesis in overeenstemming is met de stelling door den heer J. de Borghgrave, verslaggever der Centrale Commissie, in de zitting van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van 9 Juli 1885 vorgebracht: «l'œuvre dans son ensemble, dans son unité, doit être considérée comme n'ayant qu'un seul auteur: c'est celui qui a conçu le plan, qui en a dirigé et centralisé tous les travaux pour les réunir et les publier dans un tout; à lui seul appartient l'exercice du droit d'auteur»; dat weliswaar deze vooruitzettingen slaan op een andere hypothesis dan deze welke het voorwerp uitmaakt van het aanhangig geding; dat deze uitlatingen echter wel analogische waarde hebben wanneer men bedenkt dat een verschijnsel als de klankfilm een probleem sui generis stelt, dat in 1885 niet eens kan worden voorzien;

Aangezien het dienvolgens ten onrechte is dat eischers aanspraak maken op auteursrechten en hun vordering dan ook dient afgewezen;

Om deze redenen:

De Rechtbank, verklaart de vordering niet gegrond; wijst ze af, en stelt de kosten van het geding ten laste van eischers.

100

VREDEGERECHT TE BILZEN

2 Maart 1938

Rechter: Mr. A. Bertrand

Pleiters: Mters Driessen en Reinards

GEHUWDE VROUW. — HUISHOUDELIJKE UITGAVEN. — STILZWIJGENDE MACHTIGING VAN DEN MAN. — RECHTEN DER VROUW.

De gehuwde vrouw wordt vermoed machtiging te hebben van haar man voor de huishoudelijke uitgaven die, in oogen van derden, als normaal en niet overdreven moeten aanzien worden. Hieruit volgt dat de

vrouw eveneens het recht heeft dienaangaande de schuldeischers te betalen en ten hunnen voordeele schuldbekentenissen en afstanden van schuldverdring te teekenen.

De korte verjaring voorzien door art. 2272 B.W., vervalt ten overstaan van een geschreven schuldbekentenissen.

De Pizzol t/ Volpe

Gezien het inleidend exploit in dato 5 Februari 1938, strekkend: 1) tot het nietig verklaren van de betwiste akte en het exploit van deurwaarder Peters, dato 22-12-1937; 2) het terugbetalen door verweerders aan aanlegger van de som van 198,10 fr., ten onrechte afgehouden van aanleggers loon; 3) tot betaling door verweerders aan aanlegger eener som van 800 fr. ten titel van schadevergoeding;

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluiten;

Aangezien aanlegger beweert dat hij van een schuldbekentenis niets afweet, daar hij nooit een heeft geteekend;

Dat het echter, zooals aanlegger toegeeft, ter zitting is gebleken, dat de schuldbekentenis den naam van zijne echtgenootte inhoudt;

Aangezien aanlegger om deze redenen beweert dat de loonafstand krachtens dewelke de beteekening werd gedaan, niet door eischer werd geteekend en dus ongeldig is;

Aangezien echter algemeen in de rechtspraak aangenomen wordt, zich steunend op het vermoeden dat dit de wil is van den man, dat de vrouw, het recht heeft, die huishoudelijke onkosten te doen, welke in de oogen van derde personen als normaal en niet overdreven worden aanzien;

Aangezien in het huidig geval de gedane onkosten, voor aankoop van levenswaren, niet als overdreven kunnen aanzien worden;

Dat dus het verschuldigd bedrag in elk geval door den man dient voldaan te worden;

Aangezien, zoo de vrouw haar man geldig kan binden in de verhoudingen zoo juist aangehaald, het niet meer dan logisch en juist is, dat zij ook het recht heeft hare schuldeischers te betalen en schuldverdringen ten hunnen voordeele te teekenen;

Aangezien dus de litigieuze afstand van schuldverdring heel normaal werd gedaan, daar het aangekochte waren geldt, welke normaal in haar bevoegdheid vallen en bij derden geen argwaan kunnen wekken;

Aangezien aanlegger vervolgens beweert dat de naam «Volpe C.» niet bestaat, en dat dus het bestreden exploit dat ten verzoeken van dien naam werd beteekeend, nietig dient verklaard;

Aangezien echter bij de inschrijving op het handelsregister te Tongeren, in dato 19 April 1934, de naam C. Volpe als handelsnaam wordt gebruikt, en dat er door vermeld wordt dat er machtiging werd gegeven aan de vrouw om handel te drijven;

Aangezien in die voorwaarden, door toestemming van den man, de vrouw Volpe het recht had dien naam te gebruiken voor haren handel, ingevolge

art. 213b van de wet van 20 Juli 1932; dat dus deze opwerping van aanlegger eveneens geen steek houdt;

Aangezien de laatste opwerping van aanlegger, dat er verjaring zou zijn voor de levering van winkelwaren, luidens art. 2272 B. W., om reden der geschreven schuldbekentenis, evenmin gegrond is;

Om deze redenen:

Verklaren den eisch van aanlegger ongegrond; wijzen hem af en veroordeelen hem in de kosten.

BIBLIOGRAPHIE

NYPELS et SERVAIS. — *Le code pénal belge interprété principalement au point de vue de la pratique.* — Tome I. — *Droit pénal général* (art. 1er à 100bis). — Etablissement E. Bruylant. — Brux. '38.

De aankondiging van het verschijnen eener derde uitgave van het beroemd commentaar op het strafwetboek door Nypels en Servais zal in heel de Belgische rechtswereld als een gelukkig nieuws begroet worden.

De eerste editie van dit belangrijk werk verscheen korten tijd na het uitvaardigen van het nieuw Belgische strafwetboek van 1867. Nypels, die professor was aan de Universiteit te Luik, was lid geweest van de commissie tot herziening van het strafwetboek en was dus meer dan wie ook bevoegd om over het nieuwe strafrecht een commentaar te schrijven. Zijn werk heeft een bepalenden invloed gehad op de rechtspraak in strafzaken. In 1896 is van dit commentaar een nieuwe editie verschenen bijgewerkt door den heer eere-Prokureur-Generaal Servais. Dit uitgebreid commentaar in vier lijvige deelen is tot op heden nog steeds de spil gebleven van de strafrechtswetenschap in ons land. Al zijn er ook in de laatste jaren uitstekende leerboeken over strafrecht verschenen en al was dan ook het boek van Nypels en Servais vooral na den oorlog ten zeerste verouderd geworden, toch was het gezag ervan zoo hoog gebleven dat men steeds in alle vraagstukken van strafrecht teruggreep naar dit merkwaardig en zoo betrouwbaar gewrocht dat, spijs de belangrijke evolutie die ons strafrecht heeft doorgemaakt nog steeds bleef beschouwd worden als de basis van heel de strafrechtelijke praktijk.

De heer Prokureur-Generaal Servais heeft op zijn hoogen ouderdom den bewonderenswaardigen moed gehad een derde uitgave van het werk voor te bereiden, waarvan zoopas het eerste deel is verschenen. Dit deel is uitsluitend gewijd aan het eerste boek van het strafwetboek houdende de algemeene bepalingen die het Belgisch strafrecht beheerschen.

Opvatting en uitwerking zijn dezelfde gebleven als in de vorige editie. Het commentaar is artikelsgewijze uitgewerkt geworden doch elk van deze zoo belangrijke artikelen in dit algemeen deel van ons strafrecht vormt een hoofdstuk op zichzelf binnen hetwelk de auteurs gezorgd hebben voor een uitstekende systematische bewerking. Het is natuurlijk volkomen overbodig de uitzonderlijk groote verdiensten van dit beroemd boek nog eens te onderlijnen. Laten wij enkel zeggen dat het een werkelijk genot is deze nieuwe uitgave te doorloopen en er in het kader van het oude en beproefde commentaar alle gegevens te vinden betreffende de jongste veranderingen die zoo veelvuldig in ons strafrecht zijn voorgekomen en er ook de vermelding van de jongste rechtspraak in aan te treffen.

Ook de wet van 9 April 1930 op het sociaal verweer

wordt natuurlijk in dit werk besproken. Hier zouden wij nochtans de opmerking durven maken dat de behandeling eenigszins te bondig geschiedt en dat zooveel delicate gevallen, die in de praktijk door de toepassing van deze wet gesteld worden, in het boek geen oplossing vinden. Hiervoor is echter wel een verklaring aanwezig. De wet van 9 April 1930 heeft door haar praktische toepassing zoovele onvolmaaktheden laten blijken dat het zonder twijfel is dat een herziening van hare bepalingen zich opdringt.

De heer Servais heeft stellig een werk van blijvenden aard willen leveren en juist daarom zal hij naar alle waarschijnlijkheid enkel een merkwaardige synthese van de wet hebben willen geven zonder af te dalen in de oneindige menigvuldigheid der betwistingen betreffende allerlei praktische vraagstukken welke hare toepassing in de werkelijkheid stelt.

Laten wij er ons om verheugen dat heden het beste commentaar van onze strafwet ook het jongste is.

René Victor.

WETGEVING

WETSONTWERP tot wijziging van artikel 353 van het Wetboek van Strafvordering.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Mevrouwen, Mijne Heeren,

Luidens artikel 353 van het Wetboek van Strafvordering moeten het onderzoek en de debatten betreffende de aan het Hof van Assisen voorgelegde zaken, eenmaal begonnen, voortgezet worden, zonder onderbreking en zonder eenigerlei betrekking naar buiten, tot na de verklaring van de jury. De voorzitter mag beide slechts schorsen gedurende de poozen die noodig zijn voor de rust van de rechters, gezworenen, de getuigen en de beschuldigten.

Die bepaling kan, waar zij aan de rechters die als bijzitters in een Hof van Assisen fungeeren, verbiedt hun rechterlijk ambt buiten de terechtzittingen van bedoeld Hof waar te nemen, een behoorlijke rechtsbedeeling in den weg staan.

Inderdaad, den bijzitters belet zij, gedurende het onderzoek van een aan het Hof van Assisen opgedragen zaak, in de Kamer van de rechtbank waaraan zij verbonden zijn te zetelen, al was het maar voor de uitspraak van een vonnis of voor eenige andere verrichting die gemakkelijk kan worden uitgevoerd voordat de terechtzitting van het Hof van Assisen geopend is of nadat zij is opgeheven.

Dat feit is een bron van wanorde, in sommige rechtbanken, waar het getal der magistraten beperkt is, waaraan ernstige bezwaren verbonden zijn.

De door artikel 353 van het Wetboek van Strafvordering voorgeschreven regel steunt op verscheidene redenen. Hij moet dienen :

1° Om eenheid in het onderzoek te behouden, zoodat al de deelen van het debat behoorlijk bij elkaar aansluiten en de gezworenen het debat in zijn geheel en den uitslag er van gemakkelijker kunnen begrijpen;

2° Om de gezworenen voor elken invloed van buiten te behoeden, hetzij door ze van elke betrekking naar buiten af te zonderen, hetzij door verstrooiingen die de indrukken der terechtzitting zouden kunnen uitwissen, van hen te verwijderen;

3° Om elk uitstel, elk oponthoud, elk incident te voorkomen, waardoor de rechtspleging zou kunnen aanslepen en de uitspraak vertraging zou kunnen onder-

gaan (Faustin Hélie, *Traité de l'Instruction criminelle*, boek III, blz. 510, n° 4924).

Zooals men ziet, zijn het de gezworenen en niet de rechters die de wetgever tegen het gevaar van verstrooiing heeft willen behoeden.

Van dat standpunt gaat Garraud uit (*Instruction criminelle*, boek IV, blz. 322, nota 101) wanneer hij volgenderwijze de grenzen bepaalt binnen welke schorsing van de debatten mogelijk is.

Tijdens de schorsing, zegt hij, kan het Hof, *stricto sensu*, zich bezighouden met formaliteiten die op een andere zaak betrekking hebben; het kan, bijvoorbeeld, de jury voor de berechting van de volgende zaak uitloten, of nog, de teruggave bevelen van een voorwerp dat tijdens een vroeger gevonniste zaak in beslag werd genomen.

Per slot van rekening is het eigenlijk criterium voor de rechtspraak het volgende: indien, tijdens een poos in het debat, de jury zich met een andere zaak bezighoudt, is er onderbreking, en dus nietigheid; indien, tijdens die poos, het Hof alleen zich met een andere zaak bezighoudt, geldt het een eenvoudige geoorloofde schorsing.

Een zeer redelijk standpunt, zoo merkt Garraud hierbij op; immers, toen de wet het continuïteitsbeginsel stelde, hield zij hoofdzakelijk hiermede rekening dat de door de gezworenen waargenomen functie, hun beroep niet uitmaakt en hun niet mag worden gevraagd van eene zaak naar een andere over te gaan, om daarna weer op de eerste terug te komen, hetgeen beroepsrechters doorlopend doen.

Indien dat criterium door iedereen werd aanvaard, zou het wellicht niet noodig zijn artikel 353 van het Wetboek van Strafvordering te wijzigen.

Maar in België wordt van die interpretatie, ofschoon zij niet uitdrukkelijk door het Hof van Verbreking werd veroordeeld, in de rechterlijke praktijk afgeweken (zie *Pandectes Belges*, V° Cours d'assises, n° 373 en vlg.).

Het wil ons voorkomen dat die strenge interpretatie eenigszins te ver gaat, en dat het redelijker is het hoo-ger gemaakte onderscheid te bekrachtigen.

Dat is het doel van de wijziging die door dit ontwerp in artikel 353 van het Wetboek van Strafvordering wordt aangebracht.

De Minister van Justitie,
J. PHOLIEN.

WETSONTWERP

Leopold III, Koning der Belgen,
Aan allen tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, Wij hebben besloten en wij besluiten :

Onze Minister van Justitie is gelast in Onzen Naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt :

Eenig artikel.

Artikel 353 van het Wetboek van Strafvordering wordt gewijzigd als volgt :

« Het onderzoek en de debatten moeten, eenmaal begonnen, voortgezet worden, zonder onderbreking en zonder eenigerlei betrekking naar buiten betreffende de zaak, tot na de verklaring van de jury. De voorzitter mag beide slechts schorsen gedurende de poozen die noodig zijn voor de rust van de rechters, de gezworenen, de getuigen en de beschuldigten, en zonder dat de gezworenen zich met een andere zaak mogen bezighouden. »

Gegeven te Brussel, 14 November 1938.

BALIELEVEN

OPENINGSZITTING VAN DE CONFERENCE DU JEUNE BARREAU TE BRUSSEL

Op Zaterdag, 26 November, hield de Conférence du Jeune Barreau van Brussel, haar Openingszitting. De zaal van de plechtige zittingen van het Hof van Cassatie, was geheel gevuld toen de Voorzitter Mr Jean Thevenet, te 2.30 uur, de vergadering opende.

Tallooze persoonlijkheden waren aanwezig. Wij stipten aan: Minister Pholien; de heeren stadhouders Devèze en Braun; P. E. Janson, Soudan, Hennebicq; de heer graaf de Lichtervelde, Eerste Voorzitter bij het Hof van Beroep; Hayoit de Termicourt, procureur generaal; Van de Kelder, voorzitter van het Krijgshof; de heeren Gilson de Rouvieux; Ganshof van der Meersch, Van Leynseele, H. Jaspar, Van der Velde; de stadhouders van Parijs, Luxemburg, Charleroi en Luik; de Voorzitters van ongeveer al de conferenties van het land.

Na het traditioneel Dooden-appel van de confraters die vielen tijdens den wereldoorlog, verleende de Voorzitter onmiddellijk het woord aan Mter. Delvaux. In een zuivere taal en een zeer verzorgde vorm, gaf spreker een beeld van het leven van Jules Destrée, groot pleiter die ook een groot kunstenaar, een groot politicus, maar vooral een groot mensch was.

Spreker ving aan met te herinneren aan de rede die Jules Destrée uitsprak eenige maanden na het overlijden van Edmond Picard. Tijdens deze rede sprak Destrée woorden die ook tekenend zijn voor zijn eigen leven: «ook Jules Destrée weigerde het beroep van advocaat te verwarren met het uitoefenen van een stiel. Hij ook was een brouwer van gedachten, hij ook had een hart dat klopte voor de arme menschen». Spreker wijst op de zucht naar menselijkheid die het leven van Destrée beheerschte.

De jeugd van Destrée is die van een begaafde zoon uit de burgerij die zeer jong tot docter in de rechten aan de Vrije Universiteit van Brussel promoveerde.

Toen hij nog student was stond hij reeds te midden van de kunstenaars, vereenigd in de opkomende Jeune Belgique-beweging, — de beweging van de zuivere kunst, de kunst voor de kunst — schouder aan schouder met Camille Lemonnier, Edmond Picard, Max Waller, Georges Eeckhoud, Albert Giraud, Emile Verhaeren, Maurice Desombiaux en Maurice Maeterlinck.

Einde 1883 wordt Destrée advocaat te Charleroi. Te midden van de sociale woelingen veroorzaakt door het ontwakende bewustzijn van de arbeiders, wordt hij meegesleept in de smeltkroes van de in omvorming zijnde economische en sociale structuur. Het intens medeleven van een dergelijke strijd heeft Destrée gestaald. Achtereenvolgens maakt hij de roes door van in snel tempo op een volgende processen met socialen inslag: de zaken van de Union Verrière, de zaak Falleur «un mois de fièvre, d'émotion, de fatigue, un mois de vraie vie».

Eindelijk de zaak van het groot socialistisch complot van 1889, waar hij als jonge advocaat aan de zijde staat van Edm. Picard, Paul Janson, Fulgence Masson; proces uitlopende op een algemeene vrij-spraak na een pathetisch pleidooi van Edmond Picard eindigende met de woorden: «Acquittez-les, Messieurs les Jurés, et allons légiférer».

Intusschen rust de litteraire werkzaamheid van Destrée niet. Hij schrijft zijn «Lettres à Jeanne» sober en roerend, zijn «Imagerie Japonaise» en «Les Chimères».

Het ouderlijk huis van Les Hauchies wordt een pelgrimsoord voor kunstenaars.

Destrée is een groot bewonderaar van alle kunstuitingen, vooral diegene die op dat oogenblik als avant-garde richtingen golden en die in werkelijkheid de reactie waren tegen een periode van mediocriteit op alle gebied.

Liefhebber van muziek, bewonderde hij Wagner en spande een proces in tegen de Muntchouwburg, omdat de Directie coupures had gedaan bij een voorstelling van «Rijn-goud». Proces dat op geestige wijze gepleit wordt door Edm. Picard. Steeds dezelfde naam die terugkomt, de naam van de Meester die voor een groot deel tot de vorming van Destrée blijkt te hebben bijgedragen.

Liefhebber van de schilderkunst bewondert hij James Ensor, Constantin Meunier, Vogels, Verheyden, Renoir, Claude Monet en Degas.

Bewonderaar van de opkomende literatoren, gaat zijn vereering vooral naar Joris Karl Huysmans en naar Zola in wiens «Germinal» hij zooveel van zijn eigen omgeving had teruggevonden. Groot zal echter de ontgoocheling zijn wanneer hij Zola leert kennen als een «digne bourgeois dépourvu de tracas et confit dans une existence de grasse tranquillité».

Destrée ontdekt Italië tijdens een reis die hij rond dezen tijd van zijn leven doet en bewondert vooral de Italiaansche primitieven: Giotto en Fra Angelico.

Ondertusschen leert hij Mejuffer Marie Danse kennen, een fijngevoelig en diep artistiek jong meisje uit Mons. Marie Danse zal spoedig zijn echtgenoot worden.

In 1894 stelt hij zijn candidatuur bij de Wetgevende Verkiezingen, met Van der Velde voert hij te Charleroi en omgeving gedurende weken een zware en koortsachtige strijd die hem de zegen zal brengen, «het is zijn hart en niet zijn rede die hem leiden. Wanneer hij naar het volk toekomt met gansch de stuwkracht van zijn geloof, staat hij dicht bij Paul Janson dan bij de doctoren van het collectivisme».

Destrée was advocaat. Voor de Correctionele Rechtbank, zoowel als voor de Burgerlijke Rechtbank, genoot hij een groot prestige, doch vooral voor het Assisenhof gaf hij de volle maat van zijn kunnen.

Destrée was parlementair. Hij streed voor verplicht onderwijs en voor algemeen stemrecht. De breedte van zijn opvattingen valt gunstig op te midden van de ver doorgevoerde onverdraagzaamheid die vóór den wereldoorlog in parlementaire middens heerschte. Hij was een sociaal werker voor wie de verwezenlijking van een hooger welzijn van de werkende klasse meer waard was dan de verwezenlijking van de dogmas. Hij was een idealist die droomde van volksontwikkeling, die de eenvoudige mijnwerkers verzamelde voor een uitvoering van de Missa Solemnis van Bach. Hij was een vrijdenker die begreep dat anderen gelooven, zooals hij het zijne moeder had zien doen.

Destrée was schrijver en kunstenaar. Bij de hooger genoemde werken komen achtereenvolgens zijn «Paradoxes Professionnels», zijn Geschiedenis van het socialisme, die hij schreef te samen met Van der Velde, en verscheidene juridische werken.

Destrée was volksleider en redenaar. Maeterlinck in het voorwoord van het boek van Destrée «En Italie avant la guerre» beschrijft de techniek van Destrée op treffende wijze: «Il s'avancait l'air las, accablé, affaissé. La foule, comme toutes les foules, en attendant leur maître, se tassait à ses pieds, silencieusement bruisante, indécise, amorphe, ne sachant pas ce qu'elle allait vouloir. Il commençait d'une voix étienne, lente, presque hésitante, paraissant chercher péniblement ses

idées et ses expressions, mais tâtant en réalité. les points sensibles, les points magnétiques de l'être énorme et inconnu dont il fallait atteindre l'âme. Au début, il était évident qu'il ne savait pas au juste ce qu'il allait dire. Il promenait ses mots sur l'assemblée comme des antennes. Ils lui revenaient chargés de fluides, de sympathies, de forces et de renseignements précis. Alors, le débit s'accélérait, le corps se redressait, grandissait et s'élargissait. La voix s'amplifiait, énorme, prenante, sarcastique, bouleversant comme un parois des édifices les plus vastes, débordant par les fenêtres et les portes et allant attiser jusqu'au bout des rues houleuses, les ardeurs et les haine dont frémissant la salle.

Destrée was eindelijk een groot mensch: «un vrai démocrate et un grand seigneur».

Spreker wijdt daarna uit over de bekeering van den broeder van Jules Destrée, Olivier Georges Destrée, die als Dom Bruno in het klooster van Maredsous trad. Beiden waren gedreven door dezelfde gevoelens, doch ze gingen in verschillende richtingen. Jules Destrée ging tot het volk, Dom Bruno ging tot God...

Vervolgens behandelt spreker de rol van Destrée in de Waalsche Beweging. Deze rol was groot. Hij was een der stichters van de Association Wallone; hij was vooral de schrijver van de «Lettre ouverte au Roi», die hij in Augustus 1912 uitgaf onder de leuze «La Wallonie aux Wallons». Na den oorlog liet Destrée deze scherpe tendens varen, en nam hij mede het initiatief voor het opstellen van het fameuze «Compromis des Belges».

Bij het uitbreken van den wereldoorlog was Destrée naar Italië vertrokken, waar hij een intense propaganda voerde voor België en meer in het bijzonder voor de tuschenkomst van Italië in den wereldoorlog aan den kant van de verbondenen. Spreker gaf een mooie beschrijving van de apotheose die Destrée ontving, toen op 18 Oogst 1916 Italië in den oorlog was getreden.

Daarna vertrok Destrée naar Rusland als Belgisch gezant; waar hij «assistait sans le comprendre, à l'aurore d'un monde nouveau».

De anti-thesen tusschen het wezen en de gedachten van Jules Destrée en van de leiders van het opkomende communisme, wordt door spreker onderlijnd. Trotsky en Lenin worden door Destrée noch hooggeschat, noch begrepen.

Na de oorlog vallen aan Destrée de grootste eerbewijzen ten deele. Hij wordt stekhouder, Minister van Onderwijs.

Doch intusschen laat hij noch zijne activiteit aan de balie, noch zijn artistieke bekommernissen ter zijde. Uit deze periode dateert zijn critisch werk waarin hij betoogt dat Roger de la Pasture niet Van der Weyden heette en dat deze schilder niet tot Vlaanderen maar tot Wallonië behoorde.

Intusschen echter wordt Destrée ouder en gaat hij langzaam naar den dood toe. Spreker eindigt zijne redevoering, met een prachtige schildering van het Zwarte land waar Destrée geboren werd en leefde.

Deze schitterende rede boeide de talrijke toehoorders voortdurend. Zij liet op treffende wijze de groote persoonlijkheid van Jules Destrée aanvoelen.

Na Meester Delvaux, sprak de voorzitter, Meester Thévenet. Hij behandelde eveneens de persoonlijkheid van Destrée. Meester Thévenet is een gepassioneerde fotograaf. Ook zijn reden was het werk van een fotograaf, die een serie meesterlijke gekleurde foto-

composities opbouwde. Talrijke beknopte beelden, die elkander snel en zonder onderbreking opvolgden, gaven een typisch en kleurrijk beeld van Brussel, uit de jaren 1880, van Parijs omtrent dienzelfden tijd, van Europa in het begin van de XXste eeuw, van alles waarin en waarvoor Destrée geleefd en gestreden had. Een korte inhoud van deze rede geven is onmogelijk. Men zou een voor een al de beelden moeten herhalen die Meester Thévenet voor de vergadering deed voorbijtrekken. De rede van Meester Thévenet zal een blijvende waarde behouden als tijdschildering rondom een persoonlijkheid.

Eindelijk sprak nog stafhouder Devèze die verder de persoonlijkheid van Destrée belichte en voor de tijdens het afgelopen jaar gestorven confraters die gevoelde woorden van waardeering over had.

Zoo eindigde deze mooie vergadering van de Conférence du Jeune Barreau van Brussel.

Na de vergadering had Mevrouw Wwe Destrée de afgevaardigde van de verscheidene conferenties en verscheidene personaliteiten, in hare woning, in de Minimenstraat, op een thee uitgenoodigd. Dat eenig mooie en stemmig kader van deze woonstede, draagt er het zijne toe bij om de personaliteit van Destrée juist te doen kennen. Mter Delvaux beschreef dit kader in zijn rede: «les tableaux, les meubles aux figurines asiatiques, les bibelots charmants, les vases précieux toujours garnis de fleurs dont il ornait sa maison»; dit alles beheerscht door het prachtige schilderij van den meester van dit huis, door Opsomer. Een huis waarin de geest van Destrée nog steeds intens voortleeft, dank zij diegene die de traditie van den grooten Man voortzet.

Het banket vereenigde s' avonds de leden van de Brusselsche conferentie met de zeer talrijke afgevaardigden, in het Palace-Hotel. Talrijke degelijke tafelredenen werden uitgesproken door Mter Thévenet, door Minister Pholien, door stekhouder Thomas Braun, door de heeren stafhouders van Parijs en Luxemburg, door de eerste secretarissen van de stage bij deze beide balies, door de afgevaardigde van Luik, namens de Belgische conferenties, door Procureur Generaal Hayoit de Termicourt en eindelijk door staatsminister Janson.

Deze speechen stonden allen in het teken van een hulde vanwege de balie aan den heer Hayoit de Termicourt, wiens laatste banket en wiens dag als Procureur-Generaal het was.

Endelooze ovaties werden aan dezen schitterenden magistraat gebracht, vooral na de hulde op meesterlijke wijze aan hem opgedragen door stafhouder Thomas Braun. Het met melancolie doorweven antwoord van den heer Procureur Generaal, was een eenig staaltje van subtiële redenaarskunst.

Een geestige revue besloot de feestelijkheden.

Herman Jacob.

VLAAMSCHE CONFERENTIE DER BALIE BIJ HET HOF VAN BEROEP TE GENT

Op Dinsdag, 22 November, om 6 uur, ging de eerste gewone vergadering door van de Vlaamsche Conferentie. Aanknoppend met de vroegere traditie had het bestuur een pleitoefening ingericht met als eischer, Mr. Jules Matthys; verweerder Mr. Jan Rommel.

De Rechtbank was samengesteld uit Mr. Ger. De Smet, voorzitter, Mrs. Stalse en De Gezelle, bijzitters. De functie van Openbaar Ministerie werd waargenomen door Mr. Stragier.

Na een kort inleidend woord door de Voorzitter, Mr. Varendonck, werd het woord verleend aan den eischer, Mr. J. Matthys.

Het ging over de verantwoordelijkheid van den vader en den grootvader, wegens daden van hun minderjarig kind, respectievelijk kleinkind, dat bij zijn grootvader met verlof was en een schuur in brand stak. De benadeelde eischt solidaire veroordeeling van den vader en den grootvader op grond van art. 1382 en 84.

Verweerder verzet zich tegen de verantwoordelijkheid van den vader 't zij op grond van 1384 omdat het kind niet bij hem woont, 't zij op grond van art. 1382, omdat er tusschen vader tegenover grootvader geen kwestie kan zijn van vrije keus van aangestelde voor wien de vader verantwoordelijk zou zijn.

Wat de grootvader betreft deze kan enkel verantwoordelijk gesteld worden op grond van art. 1382 in zooverre hij een fout zou bedreven hebben.

Het O. M. treedt in rechte de stelling der verdediging bij, art. 1382 is zeker niet toepasselijk en men kan ook niet zeggen dat de vader zijn kind zoo maar had laten loopen. In feite besloot het tot de verantwoordelijkheid van den grootvader aan de hand van de omstandigheden der zaak en op grond van art. 1382. Daarop werden de debatten gesloten; uitspraak gesteld op 13 December.

De aanwezigen die aandachtig geluisterd hadden, waren zoo onder den indruk van den ernst der zaak, dat zij, zooals de Voorzitter deed opmerken, vergaten toe te juichen.

Het welslagen dezer pleitoefening deed eenieder tot het besluit komen dat het ten zeerste wenschelijk is nog dergelijke oefeningen te houden die, onder levendiger vorm dan een gewone voordracht, toelaten, heel interessante vraagstukken ter studie te nemen.

De Voorzitter, Mr Varendonck, sloot de vergadering met de aankondiging van het stagistensouper op 13 December aanstaande, voorafgegaan door een uiteenzetting over de plichten der advocaten, door Mr Henri Van de Velde, deze uiteenzetting zal gehouden worden op voornoemden datum om zes uur (stipt) ten Gerechts-hove.

MEDEDEELINGEN

VLAAMSCH SCHEEPVAARTBOND

Secretariaat : 31, Borgerhoutschestraat, Antwerpen.

Eere-Voorzitters :

Heer Baels, Gouverneur der Provincie West-Vlaanderen.
Heer Beuckeleers-Donche, Scheepsbouwer.

Antwerpen, postmerk.

De Vlaamsche Scheepvaartbond heeft de eer Uw aandacht te vestigen op den eersten Vlaamschen Scheepvaartdag die te Antwerpen wordt ingericht op 11 December a. s., en u uit te noodigen tot deelname daaraan.

De Vlaamsche Scheepvaartbond werd gesticht met het doel om in Vlaanderen een levendige en actieve belangstelling te wekken voor alles wat met zee- en scheepvaart in betrekking staat. Er werd uitgegaan van de vaststelling dat in ons land de scheepvaart, in den breedsten zin van het woord, een essentieel Vlaamsche aangelegenheid is. Wij hebben ons daarbij laten leiden door wat Lodewijk De Raet, de opwekker der Vlaamsche volkskracht, in 1905 schreef :

« Alles wat tot de zeebedrijven betrekking heeft, moet » door woord en schrift onder onze Vlaamsche bevolking van stad en land gepopulariseerd worden. » Allengs zal men dan het groot nationaal belang, dat » er voor de Vlamingen in de zeevaart ligt, gaan waar- » deeren : onze Vlaamsche kringe nrschijnen het aan- » gewezen midden, om tot bevordering dezer gedach- » ten te werken, en aldus een werkelijk nuttige en bij » uitstek nationale taak te verrichten. »

In deze tijden, waarin de welvaartproblemen die gesteld zijn in verband met het leven onzer volksgemeenschap meer en meer op den voorgrond treden, is het noodig dat met kracht en gezag worde opgekomen voor onze scheepvaartbelangen.

Het is in dit teeken, dat onze eerste Vlaamsche Scheepvaartdag werd gesteld en wij durven dan ook op uw geestdriftige toetreding te rekenen.

Programma :

I. — Te 10.30 uur voromiddag heeft in de feestzaal van het Koninklijk Atheneum, Victorieplaats te Antwerpen, de plechtige Academische zitting plaats. Zie hier orde en onderwerp der spreekbeurten :

Openingsrede, door Mr. J. H. Van Cuyck, algemeen voorzitter.

Mr. J. H. Timmermans, advocaat : « Hulde aan Lodewijk De Raet, den Vlaamschen dichter ».

De heer H. De Vos, directeur-generaal van Zeewezen : « Nationale vloot in nationale havens ».

De heer H. Woestijn, directeur-generaal der binnenvaart : « De betekenis der Rijn- en binnenscheepvaart voor Antwerpen, Gent en Brussel ».

De heer H. Baels, gouverneur der provincie West-Vlaanderen, Eere-Voorzitter van den Vlaamschen Scheepvaartbond : « Scheepvaart op de kust en de zeevisserij ».

De heer Fredericq, gouverneur der provincie Oost-Vlaanderen : « De haven van Gent, betekenis en rol ».

De heer Frans Van Cauwelaert, Staatsminister : « De ontwikkeling der haven van Antwerpen na den oorlog ».

De heer H. Marck, Minister van Verkeerswezen : « De steun aan den scheepsbouw ».

II. — Te 1 uur worden de deelnemers aan den eersten Vlaamschen Scheepvaartdag plechtig ontvangen door het College van Burgemeester en Schepenen der Stad Antwerpen, op het Stadhuis aldaar.

III. — Te 2 uur Lunch aan boord van den s/s « Leopoldville », afdak 22, der Scheldekaaien (Steen), wel-willend ter beschikking gesteld door de « Compagnie Maritime Belge ».

Namens het Bestuur :

De algemeene Secretaris,
K. Vranckx.

De algemeene Voorzitter,
J. H. Van Cuyck.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 40. — 19 November 1938. — Mr. H. J. A. Nolte : Hazardspel of Loterij? — Nr 41. — 26 November 1938. — Mr. P. H. M. Hoogenbergh, Proceshervorming.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr 3550. — 20 November 1938. — Conseils aux Stagiaires. — Nr 3551. — 27 November 1938. — Conférence du jeune barreau de Bruxelles.

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen. A. Somville, best.